

บทที่ 5

กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม

กิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมนับเป็นกิจกรรมที่ทุกประเทศได้ให้ความสนใจมากขึ้นเป็นลำดับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเริ่มจากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มทวีปยุโรป และประเทศในส่วนต่าง ๆ ของโลกต่างก็ได้เริ่มการดำเนินกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลก ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงแนวทางหรือกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในการควบคุมดูแลกิจกรรมดังกล่าวนี้

ประเทศในกลุ่มทวีปยุโรปนับเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจและควรจะหยิบยกนำมาศึกษาถึงแง่มุมของกฎหมายในลักษณะต่างๆ ความแตกต่างในด้านความคิด เจตนาธรรมของกฎหมายเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างมากในการที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับหลักเกณฑ์ของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยจำเป็นต้องกำหนดแนวทางที่แน่นอนชัดเจน แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับแนวความคิดทางกฎหมายที่ประเทศเรายึดถือ ดังจะเห็นได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยึดถือหลักเสรีภาพในอวกาศ ทำให้มองเห็นได้ว่าเป็นที่แน่นอนอย่างยิ่งที่ประเทศสหรัฐอเมริกาสันับสนุนหลักเสรีภาพในการไหลเวียนในข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลให้อเมริกาเร่งรุดในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงประโยชน์อย่างเต็มที่โดยอาศัยหลักการทางกฎหมายอวกาศเป็นข้อสนับสนุนที่สำคัญ สำหรับประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก เช่น ในทวีปอเมริกาเหนืออันได้แก่ แคนาดา ก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีความก้าวหน้าในกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมมีกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่น่าสนใจ ในภาคพื้นยุโรปจะเห็นได้ชัดว่ามีการรวมตัวกันทางอวกาศสำหรับการประกอบกิจกรรมประเภทต่างๆ มีศักยภาพในการประกอบกิจกรรม Remote Sensing และมีกฎเกณฑ์สำหรับควบคุมกิจกรรมวรรคประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เป็นอย่างมาก

ในบทนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงกฎหมายภายในของแต่ละประเทศตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเริ่มพิจารณาประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นลำดับแรก ประเทศแคนาดาและประเทศในกลุ่มทวีปยุโรปตามลำดับ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.1. กฎหมายภายในที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมในประเทศสหรัฐอเมริกา (United States of America)

ประเทศสหรัฐอเมริกานับได้ว่าเป็นประเทศผู้เปิดศักราชกิจกรรมด้านอวกาศขึ้น ในส่วนของโลกเสรีนับได้ว่า องค์การนาซ่า (National Aeronautics and Space Administration-NASA) ของสหรัฐอเมริกา มีบทบาทสำคัญในการนำเทคโนโลยีนี้ไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากดาวเทียมสำรวจทรัพยากร LANDSAT ซึ่งเป็นดาวเทียมดวงแรกที่ได้ถูกส่งเข้าสู่วงโคจร เมื่อ พ.ศ. 2515 และได้ทำให้โลกได้ประจักษ์ถึงความสามารถในการสำรวจโลกจากอวกาศ จากสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น นับเป็นความสำเร็จอย่างงดงาม

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่คอยควบคุมดูแลในกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม คือ LAND REMOTE-SENSING โดยที่ภาครัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตระเตรียมสร้างหลักเกณฑ์ในการควบคุมดูแลกิจกรรม Remote Sensing นี้ โดยการอนุญาตให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนี้ ตลอดจนการเข้ามาบริหารข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคนี้เป็นการจัดให้เข้ากับระบบเชิงพาณิชย์ให้เด่นชัดมากขึ้น ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการที่มีความใกล้เคียงกับกิจกรรมทางการค้าพาณิชย์อันเป็นทางปฏิบัติของประเทศตามหลักในกฎหมาย Civil land remote-sensing การนำข้อมูลที่ได้มาใช้นั้นจะต้องเป็นไปโดยเสรี, มีความเท่าเทียมกัน และจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติ โดยที่สหรัฐอเมริกามีความเห็นว่ายุทธศาสตร์ต่างประเทศต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพันธะกรณีระหว่างประเทศ ด้วยในขณะเดียวกัน¹ ในการที่จะสร้างหลักเกณฑ์ทางกฎหมายสำหรับรองรับกิจกรรม Remote Sensing นี้ นอกจากนี้แล้ว สหรัฐอเมริกาประสงค์ที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการประกอบกิจกรรมที่อาศัยเทคโนโลยีอันก้าวหน้าในอวกาศในการให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในแผนการร่วมมือระหว่างประเทศตามความจำเป็น² หากจะพิจารณาไปในรายละเอียดพบว่าโดยโครงสร้างของหลักการแล้วสหรัฐอเมริกามุ่งส่งเสริมและเน้นในเรื่องความเป็นไปได้ทางพาณิชย์³ ประกอบกับนโยบายต่างประเทศ

¹ D. Grant Seabolt, "International Aspects of the Proposed Commercialization of United States Civil Land Remote-Sensing," in *Hasting Int'l and Comparative Law Review*, ed. Dow Chemical Company (Midland, Michigan-Bars, 1984), p. 570.

² Ibid.

³ Ibid.

จากความสำเร็จของอเมริกาในการส่งดาวเทียม Landsat อเมริกาได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญจึงได้สร้าง Remote sensing satellite program ขึ้นมาเป็นโครงการในการศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางอวกาศอันเกี่ยวกับการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม ในที่สุดจึงได้เกิด "Request for proposals for Transfer of the United States Land Remote Sensing Program to the private Sector"⁴ ขึ้นมาตามมาด้วยพระราชบัญญัติ Landsat Act⁵ เพื่อช่วยสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้จากเทคนิคนี้⁶

จากการพิจารณาของสภาผู้แทนในข้อเสนอที่เกี่ยวกับ Landsat Satellite⁷ ได้พูดถึงการคงอยู่ของหลักการเกี่ยวกับ Remote Sensing ว่ามีการเปิดกว้างในการประกอบกิจกรรมให้สามารถดำเนินการได้โดยองค์กรภาครัฐและเอกชน มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นระบบครอบคลุมกิจกรรมดังกล่าว จนกระทั่งมีการพัฒนาหลักเกณฑ์ภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติขึ้นมาในเวลาไม่แตกต่างกันมากนัก ภายหลังได้มีการพัฒนากฎหมายหลักอันเป็นกฎหมายลักษณะเฉพาะสำหรับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายหลัก (Main Statutes) คือ Land Remote Sensing Policy Act of 1992 เป็นกฎหมายแม่บทในการที่นำมาใช้ควบคุมกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม และได้มีการแก้ไขกฎหมาย Land Remote Sensing Policy Act of 1992 เมื่อวันที่ 15 เดือนพฤษภาคม 1995 โดยมีการแก้ไขเนื้อหาในบางส่วน ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยจะทำการศึกษาถึงเนื้อหากฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันซึ่งจะรวมถึงเนื้อหาในส่วนที่มีการแก้ไขแล้ว

⁴ Department of Commerce, Request for Proposals for Transfer of the United States Land Remote Sensing to the Private Sector, (Jan. 3, 1984)

⁵ Land Remote Sensing Commercialization Act of 1984, Pub.L.No. 98-365, 98 Stat. 451 (1984)

⁶ Ibid.

⁷ "International Implications of Proposed Sale of Landsat Satellite:Hearing Before a Subcomm. on Legislation and National Security of the House Comm. on Government Operations, 98th Cong., 1

จากตัวพระราชบัญญัติฉบับนี้เนื้อหาในส่วนแรกได้พูดถึงศักยภาพและความสามารถของประเทศสหรัฐอเมริกาในการเป็นผู้นำในกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมมีการนำข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม Landsat มาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วยังมีการสร้างหลักนโยบายของชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม พระราชบัญญัติฉบับนี้เกิดจากการที่รัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกาเห็นชอบร่วมกันในสภานิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกา ในสมัยประชุมที่ 1 วันที่ 15 เดือนพฤษภาคม ปี 1995⁸ ภายหลังจากไม่นานได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการแก้ไขชื่อพระราชบัญญัติ โดยเปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติ เป็น “Landsat Amendments Act of 1995”⁹ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์¹⁰ ซึ่งมุ่งเน้นประโยชน์ในด้านการบริหารทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติในการวางโครงการเพื่อดำเนินกิจกรรมในอวกาศอันเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยมีการกำหนดแผนพัฒนาประเทศทางวิทยาศาสตร์ ผ่านกองกิจกรรมอวกาศ เพื่อให้โครงการ Landsat สามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่อง โดยหลักแล้วก็คือการพัฒนาขีดความสามารถของโครงการดาวเทียมสำรวจทรัพยากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่าสูงสุดต่อประเทศสหรัฐอเมริกาในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ต้องการให้การบริหารกิจการอวกาศเป็นกิจการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากเล็งเห็นถึงผลกำไรที่จะได้รับจากกิจกรรม Remote Sensing ซึ่งควรจะต้องสนับสนุนให้มีภาพแข่งขันในส่วนของภาคเอกชนทั้งในด้านการกระจายข้อมูลและการให้บริการ¹²

ในรายละเอียดของโครงการดาวเทียม Landsat ได้กำหนดหลักการทั่วไปในการบริหารกิจการดาวเทียม โดยกำหนดให้มีบุคคลที่คอยควบคุมดูแล คือ The Secretary of Defense หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการตรวจสอบข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมของประเทศมีบทบาทในการกำหนดนโยบายแผนงานการจัดการจัดหาเงินทุนอุดหนุนโครงการ ดูแลการเข้าถึงสิทธิในข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการแปรความอย่างต่อเนืองทั้งจากดาวเทียม Landsat 6 และการเข้าร่วมในโครงการ Landsat 7 ในทางพิจารณาจะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมของสหรัฐอเมริกาต้องการจะให้

⁸ Land Remote sensing Policy Act of 1992.

⁹ To Amend the Land Remote Sensing Policy Act of 1992.

¹⁰ The Land Remote Sensing Policy Act of 1992 (15 U.S.C. 5601 et seq.)

¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

โครงการดาวเทียมต่าง ๆ เป็นโครงการที่ทำการศึกษาวิจัยทางด้านเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทันสมัยโดยเฉพาะอีกทั้งยังต้องการให้สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำทางด้านเทคนิค Remote Sensing ต้องการให้เทคโนโลยีในอวกาศด้าน Remote Sensing นำมาซึ่งการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่า โดยจะต้องมีราคาไม่สูงและจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สหรัฐอเมริกาสนับสนุนให้เอกชนเข้าร่วมในการประกอบกิจกรรม Remote Sensing โดยจะต้องมีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงที่ทั้งสองฝ่ายคือระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และผู้ประสงค์จะประกอบกิจกรรมนี้พอใจ การจะกำหนดข้อตกลงใด ๆ จะต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติหลัก¹³ ไม่ว่าจะเป็กรณีใด ๆ ก็ตามในระหว่างคู่สัญญาจะต้องมีการเจรจากันในเรื่องหลัก ๆ เช่น กลไกของราคา, การกระจายข้อมูล, การเข้าถึงสิทธิในข้อมูล รวมถึงผู้ประกอบกิจการจะต้องมีความรับผิดชอบตามสัญญาอีกด้วย ในที่นี้ผู้วิจัยเห็นว่า “ความรับผิดชอบ” น่าจะหมายถึง “ความรับผิดชอบ” ตามสัญญา เนื่องจากโดยลักษณะโครงสร้างของสัญญาเป็นสัญญาของรัฐ จึงย่อมจะเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าคู่สัญญาด้านรัฐย่อมจะต้องมีอำนาจหน้าที่ตลอดจนสิทธิในการเป็นคู่สัญญาเหนือกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง การเจรจาต้องทำภายใน 30 วัน ตามความในพระราชบัญญัติ¹⁴ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม สนับสนุนให้มีการทำความตกลงโดยให้ผลการเจรจา “The Landsat Program Management” มีส่วนช่วยในการกำหนดหนทางแห่งความสำเร็จ¹⁵

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าโครงการดาวเทียม Landsat จะอยู่ในความดูแลของ The Secretary of Defense ภายหลังจากจะมีการโอนความรับผิดชอบไปอยู่ในความดูแลของ The Landsat Program Management จะต้องได้รับความเห็นชอบระหว่าง The Secretary of Defense และ The Landsat Program Management¹⁶

สำหรับนโยบายทางด้านข้อมูล สหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มีการพัฒนาข้อมูลแตกต่างจากเดิม กล่าวคือได้มีการสนับสนุนให้มีการตอบสนองให้เพียงพอต่อความต้องการของบรรดาผู้ใช้ โดยเฉพาะแต่ผู้ใช้ภายในประเทศเท่านั้น หากมีผู้ใช้ต่างประเทศก็สามารถให้บริการได้ ใน

¹³ Land Remote Sensing Policy Act of 1992.

¹⁴ The Landsat Amendments Act of 1995.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

ประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า สหรัฐอเมริกาเองนอกจากจะมุ่งหวังความรู้ความก้าวหน้าในแง่มุมต่าง ๆ แล้ว สหรัฐอเมริกายังคาดหวังผลประโยชน์จากการนำข้อมูลที่ได้มาเหล่านี้ไปใช้แสวงหาประโยชน์ในทางพาณิชย์อีกด้วย ซึ่งย่อมจะเป็นเครื่องสะท้อนที่ดีว่าในสังคมปัจจุบันประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา การเข้าถึงข้อมูลโดยตรงของภาคเอกชน ในข้อนี้จะเห็นได้ว่ามีกฎหมายกำหนดให้ภาคเอกชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรงซึ่งเท่ากับมีการส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมนี้ของภาคเอกชนมากขึ้น นับเป็นอุปสรรคหรือกีดกันที่สำคัญที่จะมุ่งใจให้บรรดาเอกชนภายในประเทศหันมาให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากขึ้น ก็จะต้องทำให้เทคนิคการถ่ายภาพโดยอาศัยดาวเทียมเป็นที่รู้จักมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องเป็นการระดมกำลังทั้งความรู้ความสามารถและความคิด ตลอดจนปัจจัยประกอบหลายอย่าง ให้เข้ามาช่วยการสำรวจพื้นโลกอย่างจริงจังและทำกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น

ในประเด็นเรื่องการให้อนุญาตกับภาคเอกชนในการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นั้น กฎหมายสหรัฐอเมริกาเปิดกว้างให้มีการประกอบกิจกรรมนี้โดยภาคเอกชน แต่ทั้งนี้ การจะประกอบกิจกรรมนี้ได้จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้มีการแจ้งไว้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะเห็นได้ว่ามีการควบคุมกำกับดูแลกิจกรรมนี้โดยรัฐอีกชั้นหนึ่งในเบื้องต้น จากข้อเท็จจริงจะเห็นได้ชัดว่าการที่จะได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจกรรมไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่ายนัก เพราะนอกจากจะมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม คอยควบคุมและกลั่นกรองผู้ที่เข้ามาประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ ยังจะต้องได้รับการพิจารณาและอนุญาตจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเสียก่อน ซึ่งทำให้อำนาจในการพิจารณาอนุญาตและบทบาทของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีมากขึ้น โดยมีเงื่อนไขในการอนุญาต¹⁷ เป็นตัวกำหนดบทบาทของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม อีกชั้นหนึ่ง

หน้าที่ในการให้อนุญาตนั้นมีใช้จะได้ตามอำเภอใจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไม่ควรจะใช้สิทธิในการปฏิเสธเพื่อที่จะปกป้องหรือคงไว้ซึ่งการอนุญาตให้กับผู้เข้าทำการแข่งขันหรือผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจกรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะการให้อนุญาตแม้ว่าจะเป็นเรื่องดุลพินิจก็ตามแต่ทั้งนี้ยังต้องขึ้นอยู่กับหลักสุจริต ยุติธรรมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

¹⁷ Legislative History - H.R. 6133 : Congressional Record, vol . 138 (1992)

มีข้อน่าสังเกตว่า อย่างไรก็ตามในมาตรฐานเจตนารมณ์ของกฎหมาย คือ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ถึงแม้จะมีการเปิดโอกาสให้มีการสำรวจพื้นโลกจากดาวเทียมในอวกาศแต่ถึงอย่างไรประเด็นเรื่องความมั่นคงของชาติก็ยังเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสังเกตได้จากการพยายามวางหลักเกณฑ์ให้เกิดแนวทางปฏิบัติซึ่งก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกาและผู้ประกอบการกิจกรรมนี้ การที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้นั้นไม่จำกัดเฉพาะสหรัฐอเมริกาเท่านั้นในที่นี้ประเทศอื่น ๆ ก็สามารถเข้าใช้ประโยชน์จากข้อมูลนี้ได้ หากว่าข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับเขตแดนหรือเขตอำนาจรัฐการเข้าใช้ข้อมูลจะต้องขึ้นอยู่กับข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล ประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณา คือ การสิ้นสุดการอนุญาตจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดและความพึงพอใจในการประกอบกิจกรรมของผู้อนุญาตต่อกิจกรรม โดยสรุปแล้วบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพึงมีต่อกับกิจกรรม Remote Sensing นี้มีมากและนับได้ว่าการที่มืองค์กรขึ้นมารับผิดชอบโดยตรงจะยิ่งทำให้ การประกอบกิจกรรม Remote Sensing จะได้รับการยอมรับและมีความมั่นคงมากขึ้นและสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หากจะพิจารณาโครงสร้างขององค์กร การส่งเสริมให้องค์กรมีอำนาจในการบริหารเป็นสิ่งที่จะต้อง ให้ความสำคัญของสหรัฐอเมริกาให้อำนาจบริหารแก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม¹⁸ ควบคู่ไปกับบทบาทความรับผิดชอบต่าง ๆ ได้แก่ อำนาจในการอนุญาตให้ประกอบกิจกรรม Remote Sensing อำนาจในการออกกฎระเบียบในการควบคุมกิจกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจในการออกกฎระเบียบได้โดยที่จะต้องออกมาในรูปของพระราชบัญญัติเท่านั้นการที่จะออกพระราชบัญญัติต่างๆ นี้จะต้องกระทำหลังจากได้รับความเห็นชอบจากสภารณะแล้ว และได้รับคำแนะนำเพื่อให้ออกคล้อยกับมาตรา 553 ในหัวข้อที่ 5 ของ United States Code. (USC)¹⁹ การออกกฎหมายสำหรับควบคุมกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเท่ากับว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนี้ จะเห็นได้จากการที่มีการบัญญัติกฎหมายออกมาควบคุมพิจารณาได้ว่าในเรื่องนั้น ๆ จะต้องได้รับความสนใจเนื่องจากเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบัญญัติกฎหมายออกมาใช้บังคับ ในประการนี้ย่อมแสดงอีกนัยหนึ่งว่าหากไม่มีกฎหมายสำหรับใช้ควบคุมกิจกรรมนี้แล้ว ย่อมจะเกิด

¹⁸ Weekly Compilation of Presidential Documents, Vol.28 (1992)Oct Presidential Statement.

¹⁹ United State Code (USC 5651).

ผลกระทบต่อประเทศอย่างแน่นอน นอกจากนี้แล้วยังมีอำนาจในการให้คำปรึกษา, อำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกฎหมายได้บัญญัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจในการบังคับใช้หลักเกณฑ์ทางกฎหมายในประการที่จะกำกับดูแลให้มีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางที่ต้องตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือจะต้องมีใช้เพียงประโยชน์ในทางการค้าพาณิชย์เท่านั้น โดยจะต้องมีความแตกต่างทางด้านราคาซึ่งจะขึ้นอยู่กับว่าจะนำข้อมูลมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด และการนำใช้ประโยชน์ต้องมีการนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์นั้นจริง

นอกจากนี้แล้วในประเด็นเรื่องการบังคับใช้จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องซึ่งถ้ามีการกระทำที่นอกเหนือจากที่กฎหมายอนุญาตให้ทำได้จะมีโทษปรับในทางแพ่ง ไม่เกินกว่า 10,000 ดอลลาร์ (ต่อวันต่อการละเมิด 1 ครั้ง) ยิ่งไปกว่านั้นการจำหน่ายซื้อ-ขาย ข้อมูลจะต้องกระทำโดยปราศจากสิทธิพิเศษหรือในส่วนของค่าปรับอื่นๆที่ซึ่งมีข้อจำกัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะพิจารณาที่จำเป็นเพื่อให้มีการขยายผลในทางปฏิบัติ การเข้าถึงสิทธิในข้อมูลจะต้องไม่ใช่ในทางที่ไม่ยุติธรรมต่อการแข่งขันทางการค้าของผู้ประกอบการรายอื่นทั้งยังจะต้องไม่นำไปใช้ในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือในราคาที่ไมเหมาะสม

สำหรับกระบวนการวิธีพิจารณาและกฎเกณฑ์ข้อบังคับนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะเสนอประเด็นเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับที่จำเป็นสำหรับการทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้นจะต้องสร้างมาตรฐานที่เหมาะสมในเรื่องกระบวนการพิจารณาและวิธีการในการบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง โดยที่มาตรฐานที่ว่านั้นจะต้องสามารถจะทำให้คู่กรณีอีกฝ่ายได้รับบทลงโทษโดยมีมาตรฐานในขอบเขตที่เป็นรูปแบบธรรมดาของการกักกันโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้กล่าวหาไปยังผู้กระทำการละเมิดในข้อมูล และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะต้องสืบสวน, กักกัน โดยทันทีและรายงานไปยังสภา Congress โดยจัดทำเป็นรายงานประจำปีถึงเรื่องการละเมิดนั้น, อำนาจในการใช้สิทธิลงโทษปรับในกรณีไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโทษปรับในการควบคุมการละเมิดต่อข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ²⁰ ควรจะแยกจากโทษปรับทั่วไป เนื่องจาก “ละเมิด” ก็เป็นความคิดฐานหนึ่ง ซึ่งเป็นประเด็นแยกออกมาและเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณา เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่ากฎหมายสหรัฐอเมริกา ให้อำนาจในการบริหาร แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยส่วนใหญ่แล้วจะเน้นหนักไปในเรื่องของวิธีการกำกับดูแลการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ให้สามารถดำเนินไปได้ โดยราบรื่น อีกทั้งยังไม่ขัดต่อหลักการในข้ออื่นในพระราชบัญญัตินี้

²⁰ Ibid.

การประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมโดยภาคเอกชน ยังต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล การกำกับดูแล ในที่นี้ที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรมให้เห็นเด่นชัด คือ ใบอนุญาต อันเป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงการได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจกรรมได้นอกจากนี้แล้วยังเกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งจากองค์กรผู้ควบคุม การออกคำสั่งหรือกฎเกณฑ์มาใช้บังคับจะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับกิจกรรมเป็นอย่างมาก ได้แก่คำสั่ง เรื่องการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาในกรณีที่จะต้องชำระราคาในการใช้และแสวงประโยชน์ รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลประการสำคัญการแสวงประโยชน์จะต้องไม่เข้าไปแทรกแซงในกิจการอื่น หากเกิดกรณีเช่นว่านั้นผู้ประกอบการในฐานะตัวแทนของรัฐบาลในการประกอบกิจกรรมจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเองด้วย มีข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรว่ามีความเกี่ยวข้องกับ The Federal Communications Commission (FCC) เพื่อให้เป็นไปตาม Communication Act²¹

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าสหรัฐอเมริกา โดยองค์การนาซ่า (NASA) มีบทบาทอย่างมากในการศึกษาวิจัยตลอดจนการทดลองทางด้านกิจกรรมในอวกาศ โดยเฉพาะในกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมจะต้องมีการแสดงให้เห็นถึงเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าของระบบที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม Remote Sensing

การศึกษาวิจัยและการพัฒนาความร่วมมือระหว่างตัวแทนรัฐบาลสหรัฐอเมริกาและผู้ประกอบกิจกรรมด้านนี้ของประเทศต่าง ๆ (รวมทั้งที่เป็นภาคเอกชนโดยทั่วไป, องค์กรระหว่างประเทศที่ไม่มุ่งประสงค์แสวงหากำไร, รัฐบาลและรัฐบาลท้องถิ่นตลอดจนรัฐบาลของประเทศต่างๆ) มีความสำคัญอย่างยิ่ง สหรัฐอเมริกาเร่งส่งเสริมให้มาทำความตกลงร่วมกันเข้าเป็นสัญญาร่วมลงทุน (Joint venture) ก่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันในการศึกษาและพัฒนาการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น การจัดหาข้อมูลเพื่อจัดเก็บรวบรวม โดยหลักทั่วไปของมาตรานี้เป็นเรื่องของการจัดเก็บข้อมูลที่ยังไม่ผ่านกระบวนการหรือขั้นตอนใดๆ โดยผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งก็คือรัฐบาลสหรัฐอเมริกาก็ต้องถูกจัดเก็บเพื่อนำไปถอดรหัสตีค่าแปรความและนำไปให้บริการกับผู้ใช้ต่อไปและจะต้องให้การคุ้มครองในการกระจายส่งผ่านข้อมูลผู้บริหารจะต้องเสาะหาวิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบเทคโนโลยีที่ใช้กับเทคนิคนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ จะเห็นได้ว่าได้มีการพยายามทำให้หลักการในมาตรานี้เป็นหลักทั่วไป จุดที่น่าสนใจในมาตรา 302 นี้จะเป็นการศึกษาในประเด็นได้กำหนดให้ "รัฐบาลสหรัฐอเมริกามีเป็นเจ้าของข้อมูล...

²¹ 47 U.S.C 151 et seq.

All Unenhanced land remote sensing data gathered are owned by the United States Government.

จากมาตรา 302 ทำให้เกิดคำถามว่าถ้าหากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศผู้ทำการสำรวจเองจะเป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่ หรือหากประเทศสหรัฐอเมริกาคดเป็นเป้าของการสำรวจความเป็นเจ้าของข้อมูล

จะรวมถึงกรณี เช่นนี้ด้วยหรือไม่ เนื่องจากในตอนนี้ไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนจึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการอ้างสิทธิ การระบุไว้ว่าให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกามีเป็นเจ้าของข้อมูลนั้นเป็นการระบุไว้ลักษณะกว้าง ๆ และเป็นช่องทางของกฎหมายในการเปิดโอกาสให้ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เข้าไปแสวงประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีกฎหมายรองรับ

มีข้อสังเกตว่าเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายได้ถูกแก้ไขให้มีการย้ำเน้นว่าเป็นหลักทั่วไป "GENERAL RULE" ทำให้เกิดความคิดว่าหากจะถือว่าเป็นหลักทั่วไป น่าจะหมายความว่าจะใช้บังคับอยู่จนกว่าจะมีข้อยกเว้น จึงเท่ากับว่าหลักการในมาตรานี้อาจมีข้อยกเว้นได้ ฉะนั้นในประเด็นเรื่อง "ความเป็นเจ้าของข้อมูล" จึงน่าจะเป็นเรื่องที่อาจตีความเป็นอื่นได้โดยอาศัยข้อยกเว้นทางกฎหมายเป็นการขยายการตีความให้กว้างออกไป สำหรับในประเด็นเรื่องการให้ความคุ้มครองข้อมูล จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสหรัฐอเมริกา²² พบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้มุ่งเน้นความสนใจในเรื่องของการออกใบอนุญาตให้แก่เอกชนในการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ โดยจะพิจารณาออกใบอนุญาตจะให้ได้ต่อเมื่อ จะไม่เป็นอันตรายหรือกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติและนโยบายของประเทศและจะต้องไม่เป็นผลร้ายต่อผลประโยชน์ของประเทศการที่สหรัฐอเมริกาได้วางหลักไว้เช่นนี้ เป็นการเดินตามรอยของศาลสูงสุดในการเข้าปกป้องคุ้มครองสิทธิในการเป็นเจ้าของข้อมูล ดังนั้น หากจะพิจารณาว่า ข้อมูลที่ได้มาจากเทคนิคนี้จะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาข้อมูลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้หลักการในกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในเรื่อง Landsat Act นี้ก็เห็นได้ชัดว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความคุ้มครองไว้อย่างชัดเจนซึ่งน่าจะเหมือนกับที่สหรัฐอเมริกาได้ให้ความคุ้มครองในเรื่องของการแพร่ภาพและกระจายเสียง²³

²² Land - Remote Sensing Commercialization Act 17 July 1984

²³ "The protection of intellectual property : New media and remote sensing data"

การประกอบกิจกรรม การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม โดยภาคเอกชนมีการวางหลักเกณฑ์ให้ต้องถูกประเมินการทำงานและผลงาน ถ้าหากว่าผลในการประเมินออกมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือข้อพิจารณาตามที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ทางผู้พิจารณาเห็นว่ามีความสามารถในการประกอบกิจกรรม ผู้พิจารณาเห็นควรที่จะให้ประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ต่อไปโดยปราศจากการแข่งขันจากผู้แข่งขันรายอื่นได้ (ในที่นี้คือ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา นั่นเอง)

การไม่เลือกปฏิบัติในการถือเอาประโยชน์จากข้อมูล เป็นความตกลงทั่วไปในประเด็นนี้จะต้องกระทำโดยจะต้องพิจารณาถึงการส่งผ่านข้อมูล, รูปแบบ, ราคาหรือเทคนิคในการพิจารณาว่าผู้ใดจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ให้บริการมากกว่าหากว่าข้อมูลจากระบบดาวเทียม Landsat ได้รับเงินอุดหนุนและเป็นของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา การที่จะประกอบกิจการร่วมกันกับผู้ให้บริการและลดราคาให้ต่ำลงเป็นเรื่องที่กระทำได้ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยอยู่บนเงื่อนไขเฉพาะในกิจการที่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าพาณิชย์เรื่องการไม่เลือกปฏิบัติเป็นหลักการทั่วไปที่ได้รับการยอมรับในสังคมระหว่างประเทศว่าเป็นหลักที่ควรจะนำมาบรรจุไว้ในเนื้อหาของกฎหมายว่าด้วยเรื่องต่างๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติใด ๆ จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความ "ยุติธรรม" โดยจะต้องมีความเป็นธรรมในสายตาของสาธารณะ²⁴ ด้วย ดังนั้น การไม่เลือกปฏิบัติในมาตรานี้จึงเป็นการรับเอาหลักกฎหมายทั่วไปและหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่แท้จริงนำมาปรับใช้กับกิจกรรม Remote Sensing เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้รับการยอมรับในสังคมระหว่างประเทศ

สำหรับประเด็นที่มีความสำคัญอีกเรื่อง คือ เรื่องการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ โดยมีองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือ Federal Communications Commission (FCC) จากข้อเรียกร้องของ The Communication Act ปี 1934²⁵ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้คลื่นความถี่วิทยุของกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมที่ซึ่งต้องได้รับอนุญาตแล้วตามมาตราในหัวข้อ II The Federal Communication ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับการใช้คลื่นความถี่วิทยุโดยผ่านกระบวนการภายใต้ The Communication Act ปี 1934²⁶ ภายใน 120 วันหลังจากวันหลังจากได้รับใบอนุญาตและถ้าหากยังไม่เกิดการกระทำภายใน 120 วัน The Federal Communication Commission

²⁴ An Act public Law 102-555 102d Congress OCT, 28, 1992.

²⁵ 47 U.S.C. 151 et seq.

²⁶ Ibid.

จะแจ้งให้ผู้ขอสมัครค้างประเด็นไว้เพื่อแก้ไขปัญหาคัดแย้ง

สำหรับการพัฒนาโครงสร้างของระบบ จะเห็นได้ว่า The Federal Communication Commission จะไม่ถูกเรียกร้องให้ต้องพัฒนาระบบโครงสร้างของโครงการทางด้านอวกาศ Land Remote space หรือในกรณีของการส่งผ่านคลื่นความถี่วิทยุขณะที่มีการสิ้นสุดการอนุญาต นอกจากนี้แล้วยังก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างประเทศ และให้เป็นไป "เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ" (public interest) ในที่นี้คือประเด็นเรื่อง การใช้คลื่นความถี่วิทยุจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตราของ The Federal Communications Commission โดยจะต้องมีพันธกรณีเกิดขึ้นตามกฎหมายระหว่างประเทศ และต้องทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ

จะเห็นได้ว่า กฎหมาย Land Remote Sensing ของสหรัฐอเมริกาได้พูดถึงเรื่องการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุเท่ากับว่ามีการออกกฎหมายรองรับเช่นเดียวกับ หลักกฎหมายภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้กำหนดให้ใช้ข้อบังคับของ ITU ในเรื่องของคลื่นความถี่วิทยุนำมาใช้กับกิจกรรม Remote Sensing นี้เท่ากับว่าประเทศสหรัฐอเมริกาพยายามวางกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับกิจกรรมในรูปแบบที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศตามที่ได้มีการกำหนดไว้

ในกรณีประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น โดยส่วนใหญ่มักจะห้ามการประกอบกิจกรรมอันมีวัตถุประสงค์ในทางการค้าพาณิชย์ในที่นี้จะหมายถึงการนำไปให้เช่า, การขายหรือแม้แต่การโอนไปให้แก่ภาคชน การนำประกอบกิจกรรมทางการพาณิชย์ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นข้อห้ามในการประกอบกิจกรรมสำหรับในส่วนอื่นๆของระบบดาวเทียมจะต้องมีการควบคุมโดย "The Department of Commerce of any successor agency" อันเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการดูแลผู้ที่ทำหน้าที่ตัวแทนดำเนินกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม การบัญญัติกฎหมายออกมาในลักษณะเช่นนี้ก็เพื่อย้ำให้เห็นว่าการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้จะทำได้ก็แต่ในวัตถุประสงค์ที่มีใช้เพื่อการค้าการพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องมีข้อห้ามอันมีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นการหาประโยชน์จากกิจกรรม เช่น การเช่า, การขาย หรือการโอน เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดเป็นกฎระเบียบของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมจากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยเห็นว่า กฎระเบียบของประเทศสหรัฐอเมริกาที่นำมาศึกษา คือ The Land Remote Sensing Policy Act ปี 1992 นี้ มิได้วางข้อกำหนดในเรื่องการเก็บรวบรวมและการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing

ไว้โดยตรงแต่อย่างไร จะมีกล่าวถึงบ้างก็แต่เพียงเล็กน้อยมิได้ระบุเนื้อหารายละเอียดเฉพาะเจาะจง
ดังนั้น จึงพอสรุปได้ ดังนี้

การที่จำเป็นต้องมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรม Remote Sensing เนื่องจากกิจกรรมในอวกาศประเภทนี้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ หรือการถือเอาประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับ และการที่ประเทศต่าง ๆ สามารถที่จะเข้าไปแสวงประโยชน์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีนโยบายเป็นตัวแทนแสดงถึงทิศทางของประเทศว่าจะดำเนินไปในทิศทางใดโดยเฉพาะนโยบายต่างประเทศสมควรที่จะเปิดเผยให้สาธารณะสามารถรับรู้และตรวจสอบถึงการมีอยู่ของนโยบายของกิจกรรมดังกล่าวนี้ได้จากการศึกษาพบว่ายังมีประเด็นที่ยังคงถกเถียงกันอยู่ในสังคมระหว่างประเทศ คือ "เรื่องการเข้าใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ข้อมูล" ยังคงเป็นปัญหาที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ในเวลานี้

ภาพถ่ายจากเทคนิคการถ่ายภาพจากดาวเทียมถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างมากสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา²⁷ ดูเหมือนว่าจะยังได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ ภาพถ่าย จากดาวเทียมจึงเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าเป็นอย่างมากเมื่อพิจารณาจากประโยชน์ที่จะได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานอกจากจะเป็นที่ต้องการจากบรรดาผู้ต้องการใช้ประโยชน์แล้วในส่วนของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเอกชนก็มีความต้องการข้อมูลต่างๆเช่นเดียวกัน จึงทำให้ต้องมีการกระจายข้อมูลที่ได้มาใช้สามารถนำไปแบ่งสรรกันได้อย่างทั่วถึง

ในทีนี้ผู้วิจัยของศึกษาถึงนโยบายการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรีของประเทศอเมริกาอันมีข้อสรุปดังนี้ คือ

นโยบายการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี ข้อมูลในทีนี้คือข้อมูลที่ได้รับมาจากระบบดาวเทียม Landsat นโยบายในเรื่องนี้มีมาแต่ดั้งเดิมสืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่สหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนหลักเสรีภาพในอวกาศจึงทำให้นโยบายการเผยแพร่ข้อมูลจึงยังไม่ละทิ้งหลักเสรีภาพในอวกาศ เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะสามารถทำให้สหรัฐอเมริกาจึงมีแนวนโยบายพื้นฐานในเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างชาติต่าง ๆ หรือกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลซึ่งกันและกันได้ แต่มีข้อน่าสังเกตอยู่ว่าในขณะที่เดียวกัน

²⁷

Frutkin, Arnold W., "Remark at the Earth Resource Survey Symposivm" Remote Sensing (Houston,Texas,Multiltthed. June 11, 1975), p. 13.

นโยบายที่ว่านี้จะต้องเก็บรักษาเป็นความลับ (secrecy) และยังคงปฏิเสธประเทศอื่น ๆ ในการที่จะก้าวล่วงเข้ามารับรู้ข้อมูลในดินแดนของประเทศอื่นที่ซึ่งมิได้มาเข้าร่วมในกิจกรรม Remote Sensing นี้ร่วมกัน สำหรับเรื่องการยึดถือข้อมูลหรือการอ้างสิทธิในข้อมูลเป็นที่แน่ชัดว่าสามารถนำมาแสวงประโยชน์จำนวนมหาศาลได้ จึงทำให้หลาย ๆ ประเทศต้องการเข้ามายึดถือว่าข้อมูลที่ได้มานั้นสมควรจะเป็นของตนด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา ในที่นี้ สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิค Remote Sensing สามารถซื้อ-ขาย กันได้จะเห็นได้ว่ามิใช่เพียงเหตุผลในทางปฏิบัติเท่านั้นแต่เป็นธรรมเนียมประเพณีระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางเทคโนโลยี ประการนี้เป็นการย้ำเน้นโดยภาพถ่าย แต่อีกส่วนหนึ่งได้มีการให้ความสำคัญภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ ได้สะท้อนออกมาในรูปของข้อมติ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินกิจกรรม Remote Sensing นี้ ควบคู่ไปกับประเทศแคนาดา โดยอาศัยนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นตัวประสานความสัมพันธ์ซึ่งทำให้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศแคนาดาเป็นผู้ริเริ่มในการสร้างระบบควบคุมดาวเทียม Landsat มีสถานีรับภาคพื้นดินและรับข้อมูลจากดาวเทียม Landsat 2 การที่ประเทศทั้งสองได้รับความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีก็เนื่องมาจาก "นโยบายของทั้งสองประเทศ" เอื้ออำนวยและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ต่างก็มีขีดความสามารถในการประกอบกิจกรรม ประเทศสหรัฐอเมริกามีได้ผู้กมัตตัวเองกับระบบอย่างถาวร มีผู้ให้ความเห็นหลายท่านได้พยายามพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องของกฎหมายกับข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing นี้²⁸ การที่จะอนุญาตหรือส่งเสริมให้มินนโยบายเปิดกว้างตามแนวทางที่องค์การสหประชาชาติโดยให้แต่ละประเทศมีโอกาสเข้ามาใช้และแสวงประโยชน์ในกิจกรรมทางอวกาศนั้น เป็นเรื่องที่จะสามารถทำได้เพียงใด จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละประเทศในแง่มุมมองของการมองเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรม Remote Sensing นี้

ในประเด็นเรื่อง "การรวบรวมและการเผยแพร่ข้อมูล" นั้น มีข้อพิจารณาที่น่าสนใจคือ "ใครเป็นผู้มีสิทธิในการส่งข้อมูลให้แก่ประเทศอื่น และจะกระทำได้หรือไม่หากปราศจากความยินยอม" เหล่านี้เป็นคำถามที่เกิดขึ้นตามมา หนทางที่จะเข้ามาคลี่คลายข้อถกเถียงนี้คือ การ

²⁸ Monore Leigh, "United States Policy of Collecting and Disseminating Remote Sensing Data," in Legal Implications of Remote Sensing from outer space, (A.W. SIJTHOFF-LEYDEN, 1976), p. 147.

ประกอบกิจกรรม Remote Sensing ควรจะตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน²⁹ อันพึงมีตาม Outer Space Treaty ปี 1967 และจะต้องมีการบังคับใช้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในทางปฏิบัติ อันเป็นแนวทางระหว่างประเทศจะเห็นได้จากเมื่อเริ่มก้าวเข้าสู่ยุคเข้าไปดำเนินกิจกรรมในอวกาศ มากกว่า 70 ประเทศ ได้นำข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมมาใช้ประโยชน์ จึงจำเป็นต้องมีการพูดถึงเรื่อง การเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลไว้อย่างชัดเจน

ประเทศสหรัฐอเมริกา ยังมีความไม่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข้อมูล อย่างไรก็ตามถึงแม้จะยังไม่สามารถหาทางออกได้อย่างแน่นอนการประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้กลับยิ่งจะก้าวเข้าสู่ปัญหาเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่เดียวกันระบบดาวเทียม Landsat ก็มีได้รับการคัดค้านแต่อย่างไรยังคงมีการปฏิบัติการโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเข้าถึงเอาประโยชน์อย่างเสรี³⁰ จากข้อมูลที่ได้จากคู่สัญญา โดยที่ระบบดาวเทียม Landsat มิได้ถือเป็นเรื่องที่ทำทลายเหตุผลหรือแนวความคิดอื่น ๆ ในทางตรงกันข้ามก็ยังเป็นเรื่องที่สร้างความวิตกกังวลให้กับผู้เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา มีข้อสังเกตว่า อย่างไรก็ตามในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลมิได้ทำให้ผู้ใดเสียประโยชน์แต่ฝ่ายเดียวในขณะที่หลายๆ ประเทศดูเหมือนว่าจะได้รับประโยชน์หรือความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ อันทันสมัย และเมื่อไม่นานมานี้เองข้อเสนอเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลได้ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณา และไม่เป็นที่น่าสงสัยแต่อย่างใดหากว่าจะถูกหยิบยกขึ้นมาเนื่องมาจากประเทศใดประเทศหนึ่งตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบทางด้านข้อมูลอยู่เสมอ

อันที่จริงแล้ว สหรัฐอเมริกามีทัศนคติในการมองประเด็นเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลว่า ข้อมูลที่ได้รับมานั้นเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการทดลองมิได้เป็นการเข้าไปเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมแต่อย่างใด จากความสำเร็จอย่างมากของ ระบบ Landsat จึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงการศึกษาที่ประเทศจะได้รับประโยชน์จากระบบ Landsat นี้ว่า เป็นการผูกมัดให้ต้องมีการเปิดเสรีในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูล 42 ประเทศในองค์กรระหว่างประเทศ เห็นด้วยกับแนวความคิดเรื่องการเปิดให้ใช้ข้อมูลจากเทคนิค Remote Sensing อันได้แก่ ประเทศแคนาดา บราซิลและอิตาลีเป็นต้น และดูเหมือนว่าหลักการนี้จะได้รับการยอมรับจากนานาประเทศมากขึ้นและจะยิ่งทำให้แนวความคิดเรื่องการเปิดเสรีในการเผยแพร่ข้อมูลได้รับฉันทามติจากสังคมระหว่างประเทศ

²⁹ Ibid., p. 148.

³⁰ Ibid. p. 149.

เหตุผลที่สหรัฐอเมริกาไม่เห็นด้วยกับนโยบายการผูกมัดของแต่ละประเทศในประเด็นเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลมีดังนี้คือ³¹

1) ระบบดาวเทียมไม่สามารถนำไปตรวจหานโยบายเรื่องเขตแดนของแต่ละประเทศได้ ปัญหาที่เกิดจากเทคนิคภาพถ่ายดาวเทียมนี้อาจจะแย่งแยกเป็นเรื่อง ๆ ไประหว่างนโยบายเรื่องเขตแดนกับนโยบายเรื่องการเผยแพร่ข้อมูล

2) ปัญหาที่เกิดจากเทคนิคนี้ นับได้ว่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ระดับโลกระดับภูมิภาค เนื่องจากหากไม่ใช้เทคนิคนี้ไปทำประโยชน์แล้วจะทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย ในสภาพปัจจุบัน แต่ละประเทศย่อมมีอาณาเขตประเทศติดต่อกัน การกระทำกิจกรรมบางอย่างอาจส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน³² ถ้าแต่เพียง 2-3 ประเทศทำให้สิ้นโอกาสในการได้รับการเผยแพร่ข้อมูล ย่อมทำให้ต้องสูญเสียประโยชน์จากข้อมูลที่มีคุณค่า

3) ยังไม่มีแนวโน้มว่าประเทศแคนาดา, บราซิล, อิตาลี, และซาอุดี จะมีความสามารถในการสร้างระบบสถานีภาคพื้นดินภายใต้ข้อจำกัดเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลตัวอย่างเช่น รัศมีของการตรวจจับข้อมูลจะทำได้ไกล ในแอฟริกาใต้มีสถานีรับภาคพื้นดินที่ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้กว้างไกลและจัดเก็บข้อมูลได้เกือบทุกประเทศในทวีป ถ้าหากมีประเทศหนึ่งประเทศใดในทวีปมีความคิดเห็นคัดค้านการรับข้อมูลของประเทศอื่นจะเป็นเหตุให้ กิจกรรมดังกล่าวต้องหยุดชะงักลง

4) ข้อจำกัดของระบบเผยแพร่ข้อมูลจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่าง ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและประเทศที่มีเทคโนโลยีต่ำกว่า เทคโนโลยีของ ประเทศที่มีความสามารถจะสามารถนำมาซึ่งข้อมูลที่มีประโยชน์

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เชื่อว่าผล ประโยชน์ จะสามารถเกิดแก่สังคมระหว่างประเทศได้ หากไม่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติให้

³¹ Ibid.

³² Carl Q. Christol, "The International Legal and Institutional Aspect of the Stratosphere Qzone Problem" (U.S. Government Printing office, Washington D.C., 1975), pp. 37-61.

มีการปฏิบัติกิจกรรม Remote Sensing นี้รวมตลอดจนการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี แต่ก็มีได้หมายความว่าสหรัฐอเมริกาจะไม่คำนึงถึงอาณาเขตของประเทศในการตรวจหาข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้โดยตรงและควรมานำเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ ยิ่งไปกว่านั้นการปฏิบัติต่อแต่ละรัฐจะต้องปฏิบัติอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน สิทธิของรัฐในการเข้าสู่ข้อมูลจะต้องเท่าเทียมกับสิทธิของประเทศที่สาม อาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ประเทศสหรัฐอเมริกาจะไม่มี ความชัดเจนในส่วนของบริษัทบัญญัติกฎหมาย แต่ในทางนโยบายสหรัฐอเมริกาได้ให้การสนับสนุนความคิดเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี เมื่อมีข้อสรุปว่าสหรัฐอเมริกาให้สิทธิเข้าสู่ข้อมูลระหว่างมลรัฐต่าง ๆ เทียบเท่ากับประเทศที่สามแล้วก็เท่ากับสหรัฐอเมริกาเห็นว่านโยบายเรื่องการเปิดเสรีในการเผยแพร่ข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นกับมนุษยชาติ³³ ซึ่งจะต้องปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามสหรัฐอเมริกาก็ยังอยู่ในฐานะประเทศที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีดาวเทียมจึงทำให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจริง ๆ แล้วก็คือประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเอง

การที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวนโยบายสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ³⁴ เป็นการสะท้อนการเข้าถึงหลักการพื้นฐานในการใช้อวกาศอย่างเสรีและโดยสันติสนธิสัญญาดังกล่าวพยายามที่จะให้ทุกประเทศได้มีโอกาสแบ่งปันข้อมูลที่ได้รับมาจากกิจกรรมในอวกาศ หากพิจารณาจากหลักกฎหมายที่คล้ายฉบับดังกล่าวถึงเรื่องของการแบ่งปันข้อมูลไว้ เพื่อยืนยันให้เห็นว่าหากมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในส่วนของข้อมูลควรมีการเปิดกว้างในการกระจายข้อมูล

ผู้วิจัยเห็นว่าสำหรับระบบดาวเทียม Landsat ควรจะทำให้มีการยอมรับในสายตาของระหว่างประเทศว่าสิทธิในการใช้อวกาศโดยการส่งข้อมูลจากดินแดนของแต่ละประเทศเป็นสิทธิอันเป็นของปัจเจกชน ความวิตกกังวลมีขึ้นท่ามกลางความคิดเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลอย่างเสรีโดยถาวร ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลของแต่ละประเทศความกลัวและวิตกกังวลเนื่องจากในอีก

³³ Eilene Galloway, "Remote sensing from outer Space: Legal implications of worldwide utilization and dissemination of data," in Legal Implication of Remote Sensing from Outer Space, (A.W. SIJTHOFF-LEYDEN, 1976) p. 97.

³⁴ The 1967 Space Treaty.

ด้านหนึ่งการเปิดเผยข้อมูลอย่างเสรีจะมีผลต่อการใช้, การสำรวจทรัพยากร³⁵ อย่างแน่นอน จึงจำเป็นจะต้องเร่งสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคนี้เกิดประโยชน์แก่นมนุษยชาติ และในขณะเดียวกันกฎหมายจะยังมี ความสำคัญเพราะจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาให้ระบบดาวเทียม Landsat มีความเจริญก้าวหน้า

นอกจากเทคนิคภาพถ่ายจากดาวเทียมนี้จะมิมีบทบาทในการสร้างความเจริญก้าวหน้าในทางเกษตรกรรมให้เกิดแก่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในการนำข้อมูลที่ได้อ่านั้นพัฒนา และบริหารทรัพยากรให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์โครงการศึกษาและพัฒนากิจกรรม Remote sensing จะถูกพัฒนาบรรจุอยู่ในหลักสูตรของการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องและความร่วมมือจากตัวแทนของภาครัฐบาล, ภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ ในมาตรานี้จะเห็นได้ว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรม Remote Sensing นี้ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการประกอบกิจกรรม, เงินทุนอุดหนุน, การศึกษาวิจัยตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือ หรือแม้แต่การนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเองได้ ตระหนักถึงความจำเป็นในข้อนี้ จึงมุ่งส่งเสริมให้มีการทำความตกลงเป็นความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเนื่องจาก การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมนั้น ไม่เพียงแต่ประเทศสหรัฐเท่านั้นที่มีศักยภาพในการปฏิบัติการได้แต่อีกหลายประเทศในโลกที่มีความสามารถในตรวจหาข้อมูลได้โดยที่ความสามารถและเทคนิคในการถ่ายภาพจากดาวเทียมมิได้ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จึงทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของชาติด้วยการไม่หยุดนิ่งในการศึกษาวิจัยในด้านเทคโนโลยีในอวกาศ โดยเฉพาะกิจกรรม Remote Sensing นี้ หากมาตรฐานในการพัฒนาทางด้านเทคนิคหยุดนิ่งจะยิ่งเป็นผลร้ายต่อประเทศนั้นมากกว่าจะส่งผลดีจึงเท่ากับว่าจะต้องมีการศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างไม่ต่อเนื่องในขณะเดียวกันก็เท่ากับว่าได้ป้องกันประเทศไปด้วย

35

Monroe Leigh, *Legal Implications of Remote Sensing from Outer Space*, 1:150.

5.2. กฎหมายภายในที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมในประเทศ แคนาดา (Canada)

ในประเทศแคนาดา การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมได้รับความสนใจเป็นอย่างมากมีกฎหมายที่ใช้บังคับกิจกรรมโดยตรงให้อำนาจรัฐในการควบคุมดูแลกิจกรรม ทั้งนี้ ประเทศแคนาดามีองค์กรที่คอยกำกับดูแลและทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก คือ Department of Natural Resources มีหน้าที่รับผิดชอบค่อนข้างสูง ทั้งในการบริหาร และการบังคับใช้กฎหมาย

เป็นที่น่าสังเกตว่ากฎหมายของประเทศแคนาดามีลักษณะไม่ซับซ้อนผู้ประกอบการหรือผู้บริโภคสามารถเข้าใจอำนาจและหน้าที่ของตนได้โดยมีความละเอียดน้อยกว่าจึงเป็นรูปแบบของกฎหมายและองค์กรอีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้³⁶

ในการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมของประเทศแคนาดา มีกฎหมายหลักที่กำกับดูแล คือ "Department of Natural Resource Act" ได้รับการยอมรับ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 1994 โดยได้ให้คำนิยาม

"กิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลก" หมายถึง การรับและผ่านกระบวนการการสังเกตพื้นโลกให้ได้มาซึ่งข้อมูลโดยทางอวกาศหรือระบบดาวเทียม

ประเทศแคนาดาได้กำหนดให้มืองค์กรทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลก คือ "Department of Natural Resource" ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลกิจกรรมดังกล่าวโดยรัฐมนตรีเป็นผู้มอบหมายให้ดูแล รัฐมนตรีประจำจะทำหน้าที่บริหาร และกำหนดทิศทางการทำงานให้กับกรม และให้เป็นหัวหน้ากรม ได้รับตำแหน่งที่มีชื่อเรียกว่า The Deputy Minister of Natural Resources โดยทั่วไปแล้วรัฐมนตรีมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดังนี้

1) จะต้องพิจารณาให้การสนับสนุนพัฒนา และให้การดูแลทรัพยากร แหล่งทรัพยากรของประเทศแคนาดา อีกทั้งยังต้องทำหน้าที่ทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการ บริหาร

³⁶

The Department of Natural Resources Act.

2) ทำหน้าที่ในการประสาน, สนับสนุนแนะนำและส่งเสริมนโยบายด้วยความเคารพยอมรับในหลักการในมาตรานี้ และจะต้องสร้างแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบาย

3) ให้ความช่วยในการพัฒนาและสนับสนุนนักวิทยาศาสตร์ของประเทศแคนาดาลดลงจนสนับสนุน ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี ให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

4) เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาและกำหนดกฎเกณฑ์ที่จะใช้บังคับต่อผู้เข้ารับการคัดเลือกเพื่อค้นหามาตรฐานทางด้านเทคนิคการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ

5) เสาะหาวิธีการพัฒนาให้ก้าวหน้าและใช้ทรัพยากรของประเทศ และให้มีการแข่งขันในผลผลิตจากทรัพยากร

6) เข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดมีความก้าวหน้าเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตจากทรัพยากร และพัฒนาเทคนิคในการสำรวจทั้งภายในและภายนอกประเทศ

7) สนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีของกิจกรรม Remote Sensing

8) สนับสนุนความร่วมมือกับภาครัฐบาลในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ รวมตลอดจนภาคเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศในประเทศแคนาดา นอกจากนี้ยังต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาความร่วมมือกับภาครัฐบาลของประเทศอื่น ๆ และองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์, การเข้าร่วมกับการเผยแพร่ข้อมูลซึ่งจะต้องคำนึงถึง วิทยาศาสตร์, เทคโนโลยี, ฐานะทางเศรษฐกิจ, ขนาดของอุตสาหกรรม, การบริหารการจัดการ, การตลาด และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาอันมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

หน้าที่หลักทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมสภาองคมนตรี ทั้งนี้ที่ประชุมสภาองคมนตรีอาจจะออกกฎระเบียบข้อบังคับตามที่รัฐมนตรียกวางเสนอต่อที่ประชุมอันเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของรัฐมนตรี

นอกจากนี้แล้วการเสนอรายงาน รัฐมนตรีจะต้องจัดทำสำเนารายงานตามที่ ที่ประชุมสภาองคมนตรีร้องขอโดยจะต้องจัดส่งให้ก่อนการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามที่เสนอรายงานมา มีข้อสังเกตว่า การจัดทำรายงานเสนอต่อที่ประชุม

โดยส่วนใหญ่แล้วที่ประชุมจะมีหน้าที่ในการติดตามการรายงานถึงผลการดำเนินการและอนุมัติสั่งการ หากเห็นชอบตามรายงานที่เสนอมา เรียกว่าน้อยครั้งที่ที่ประชุมจะใช้สิทธิในการยับยั้งการดำเนินการขององค์กรที่รับผิดชอบดูแล จึงเท่ากับว่าผู้กำหนดนโยบายสำหรับกิจกรรมตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกของประเทศและแคนาดามากที่สุด คือองค์กรผู้ที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลนั่นเอง

สำหรับในประเด็นเรื่องของกฎระเบียบข้อบังคับหรือสัญญา, การเช่า, การออกใบอนุญาตหรือเอกสารอื่น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี ในการออกความเห็นเกี่ยวกับผู้รับจ้างเรื่องบริการสาธารณะ โดยหลักการและเหตุผลส่วนใหญ่แล้วทุก ๆ ประเทศที่ออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมกิจกรรมลักษณะนี้ ต่างมีเหตุผลใหญ่ ๆ ที่สำคัญคือการรักษาไว้ซึ่งการควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ถูกใช้อย่างมีคุณค่าและประสิทธิภาพมากที่สุด

การบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติฉบับนี้จะใช้บังคับได้นับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองคมนตรี ในที่นี้คือ วันที่ 12 มกราคม 1995³⁷

ประเทศต่าง ๆ เมื่อได้ให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้วส่วนใหญ่มีพื้นฐานในกรณีพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การที่จะรู้สึกว่าคุณประเทศมีความโดดเด่นนั้นก็เนื่องจากว่ามีขีดความสามารถหรือศักยภาพไม่เพียงพอในการเข้าไปร่วมกลุ่มกับประเทศที่มีความสามารถจากแนวโน้มของกฎหมายระหว่างประเทศจะเห็นได้ว่ามีความโน้มเอียงที่จะนำกิจกรรม Remote Sensing นี้ส่วนหนึ่งไปให้ความช่วยเหลือ ประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศด้อยพัฒนา (The less-developed country (LDC)) และจากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้เกิดข้อสงสัยว่า

1) อาจจะนำมาซึ่งความวิตกกังวลในเรื่องของผลประโยชน์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ มาจากกิจกรรม Remote Sensing ของประเทศอื่น หรืออาจจะได้รับจากประเทศที่มีความสามารถทำให้ประเทศที่มีความสามารถรู้สึกว่ามีคุณธรรมเท่าใดนัก เป็นไปได้ประเทศในกลุ่ม LDC อาจจะได้รับบริการเอาใจใส่ซ้ากว่ากิจกรรมประเภทอื่นๆ ในโอกาสแต่ในขณะเดียวกันอาจส่งผลกระทบได้มากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

2) อาจจะเกรงกลัวว่ากิจกรรม Remote Sensing นี้ จะมีวิธีการที่อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ

37

Act in force January 12, 1995, ตู P.95-10.

3) อาจจะสร้างความวิตกกังวลในเรื่องทรัพยากรในดินแดนของประเทศนั้นที่ซึ่งอาจจะสูญเสียทรัพยากรอันมีค่าขึ้นไป

4) หากจะมองด้วยสายตากว้างไกล กิจกรรม Remote Sensing นี้จะช่วยในการกระจายหรือแบ่งปันผลผลิตซึ่งอาจจะสร้างความรู้สึกไม่มั่นคงได้มากกว่าการสร้างความร่วมมือในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

ที่กล่าวมาข้างต้นคือ สิ่งทีกลุ่มประเทศ LDC มีความวิตกกังวลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากกิจกรรม Remote Sensing ที่จะทำให้ความพยายามในการควบคุมการบริหารข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะอาจเกิดการแทรกแซงหรืออิทธิพลจากประเทศอื่นๆ ได้

ฉะนั้นการที่จะพิจารณา โขบายของประเทศนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งการค้นหามาตรฐานหรือแนวทางในการเผยแพร่ข้อมูลของประเทศจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ

วัตถุประสงค์วิจรรณากฎหมายหลักที่กำกับดูแลในส่วนรายละเอียดของกิจกรรมการ ตรวจสอบข้อมูลบนพื้นโลกของประเทศแคนาดาพบว่ามีแตกต่างกับกฎหมายหลักของประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จากการจัดรูปแบบขององค์กร หรืออำนาจในการควบคุมขององค์กร (ดังจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป)

ในขณะที่กิจกรรมในอวกาศของแต่ละประเทศมีความรวดเร็วไปอย่างรวดเร็ว ประเทศแคนาดาก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการใช้ระบบดาวเทียมในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทรัพยากรของประเทศ โดยได้รับความร่วมมือกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยองค์กรระหว่างประเทศผู้ทำหน้าที่ดูแลและประกอบกิจกรรม Remote Sensing นี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา สืบเนื่องมาจากเขตแดนของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาเป็นเส้นแผ่นดินที่ต่อเนื่องกันอยู่ในดินแดนแถบอเมริกาเหนือประเทศทั้งสองจึงมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์มาเป็นเวลายาวนานซึ่งเป็นไปได้ที่แต่ละประเทศย่อมจะได้รับความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมในอวกาศประเภทการตรวจสอบข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม และคงจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน โดยทั่วไปแล้วผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับอาจจะเป็นผลมาจากการแบ่งแยกประโยชน์ที่แต่ละประเทศพึงจะได้รับแต่การเข้าร่วมในโครงการมีการรวมกันในการ

ปฏิบัติการกิจกรรมจนอาจกล่าวได้ว่าเกิดเป็นการร่วมลงทุนระหว่างประเทศ³⁸ สหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา

ทั้งนี้เพราะผลประโยชน์ที่สำคัญที่ทั้งสองประเทศต่างเล็งเห็นว่า³⁹

1) การที่จะส่งเสริมให้มีสัมพันธภาพระหว่างองค์กรอย่างกระชับย่อมดีกว่าการมีสัมพันธภาพความร่วมมือระหว่างองค์กรอย่างหละหลวม

2) ความร่วมมือระหว่างองค์กรของทั้งสองประเทศจะนำมาซึ่งความยิ่งใหญ่ในการประกอบกิจการซึ่งย่อมจะทำให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น ความแตกต่างระหว่างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจนถูกนำมาใช้เพื่อการยกระดับฐานะของประเทศในการประกอบกิจการ Remote Sensing นี้

จะเห็นได้ว่าประเทศแคนาดามีภาพรวมในการมองกิจการ Remote Sensing ว่าจะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญกับ นโยบายเรื่องความมั่นคงของชาติ, เศรษฐกิจของชาติ และกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับกิจการ และนโยบายของประเทศแคนาดาได้ย้ำเน้นถึงนโยบายการเปิดเสรีในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่เสริมรับหลักการเผยแพร่ข้อมูล โดยเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้แทนแคนาดามีความเห็นที่ สันคมระหว่างประเทศจะได้รับการสอดแทรกคำถามอันเกิดจากกิจการ Remote Sensing น้อยกว่าคำถามในเรื่องของกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับกิจการ⁴⁰ ดังนั้น ประเทศแคนาดาจึงได้สร้างองค์กรขึ้น มาเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลกิจการ Remote Sensing อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยองค์การระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญ กล่าวคือ ประเทศแคนาดาสร้างองค์กรระหว่างประเทศขึ้นมาและพยายามเร่งสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อความสำเร็จในกิจการ Remote Sensing ของประเทศ

³⁸ Carl Q. Christol, "Space Joint Venture : The United States and Developing Nation," 8 *University of Akron Law Review* 398 (No.3 Spring, 1975): 404.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Erik B. Wang, "Canada and the International Principles governing Remote Sensing," in *Legal Implication of Remote Sensing from Outer Space* (A.W. SIJHOFF-LEYDEN, 1976) p.152.

นอกจากนี้แล้วเมื่อพิจารณาบทบาทบัญญัติกฎหมายของประเทศแคนาดาไม่มีลักษณะใดที่บ่งชี้หรือมีข้อความระบุเรื่องของการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิคนี้ ไม่ได้กำหนดว่าข้อมูลที่ได้อาจนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด จึงอาจกล่าวได้ว่าการที่กฎหมายถูกสร้างขึ้นในรูปแบบของคำแนะนำย่อมหมายถึงคำแนะนำนั้นไม่ใช่เครื่องมือในการตั้งรับเป็นไปได้อีกว่ากฎหมายว่าด้วยเรื่อง Remote Sensing จะมีความสำคัญหรือถูกนำมาใช้โดยประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่เป็นผู้สูญเสียประโยชน์จากผู้เข้าใช้เทคโนโลยี

จากการศึกษาถึงกฎหมายภายในของประเทศแคนาดา ประเทศแคนาดาเองก็เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศที่ได้พยายามสร้างกฎเกณฑ์ภายในประเทศขึ้นมาภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ กฎระเบียบต่าง ๆ มักจะพูดถึงข้อมูลของทรัพยากรที่มีอยู่ การที่จะพิจารณาเรื่องกฎเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องเผยแพร่ข้อมูลนั้น สำหรับประเทศแคนาดาแล้วยังเป็นเรื่องที่จะต้องศึกษากันอีกมาก จากที่ผ่านมาได้มีการวางกฎเกณฑ์ภายใต้โครงสร้างของกฎเกณฑ์เดิมคือ⁴¹ Oil land and Gas Land Regulations. จากข้อมูลที่ได้มามักจะเป็นข้อมูลในโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเลียมซึ่งอยู่ในอาณาเขตของประเทศแคนาดา ข้อมูลเหล่านี้จะต้องอาศัยการจัดเก็บรวบรวมและจากภาพถ่าย การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ควรจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวว่าการพิจารณาความจำเป็นของฉันทามติควรจะเป็นทางปฏิบัติของรัฐที่ได้รับการยอมรับหรือที่เรียกว่า "การขยาย" หรือ "การเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี" และการที่จะทำให้หลักกฎหมายมีความสมบูรณ์ควรจะทำให้กฎหมายมีลักษณะเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

ในปัจจุบันประเทศแคนาดาได้ให้ความสนใจใ้และระมัดระวังในการพัฒนาความตกลงระหว่างประเทศเหมือนเช่นประเทศอื่น ๆ ในทางเลือกระหว่างการเผยแพร่ข้อมูล อย่างเสรี อันเป็นผลของการพัฒนาหลักการในอนาคต หรือ การเผยแพร่ข้อมูลอย่างมีข้อจำกัดจากตัวอย่างของความตกลงสองฝ่ายระหว่างประเทศแคนาดา กับประเทศสหรัฐอเมริกาบนความร่วมมือในกิจกรรม Remote Sensing⁴² ได้กำหนดไว้ว่า "การทำความตกลงในข้อเสนอความร่วมมือในโครงการดาวเทียมนี้ จะต้องกระทำโดยปราศจากอคติหรือความลำเอียงในสิทธิหรือพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับสำหรับกิจกรรม Remote Sensing นี้"

⁴¹ Ibid., p. 154.

⁴² Ibid., p. 154.

"It is further understood that the proposed program shall be without prejudice to any rights and obligation of either country under international law with respect to remote sensing activities"

จากข้อความข้างต้นพอที่จะอนุมานได้ว่าประเทศแคนาดามีแนวความคิดโน้มเอียงไปในลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาบนหนทางแห่งทางเลือกยอมรับสร้างความลำบากใจให้กับแต่ละประเทศในการที่จะเลือกยอมรับและสนับสนุน แนวโน้มของประเทศในกลุ่มแรกยอมรับว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรี หรืออีกนัยหนึ่งกลุ่มนี้จะปฏิเสธในเรื่องผลประโยชน์ทั้งหมดหากว่าไม่มีการกระจายข้อมูล ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีแนวโน้มสนับสนุนหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐ ฉะนั้นการกระทำการใด ๆ จะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐเสียก่อน แม้กระทั่งในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลจะต้องกระทำอย่างมีข้อจำกัด สำหรับประเทศแคนาดาแล้วจากกฎหมายภายในประเทศยังไม่มีประเด็นชัดในเนื้อหา ลักษณะของกฎหมายเป็นเพียงแนวโน้มเท่านั้นจึงยังขาดความละเอียดในส่วนองประเด็นที่สำคัญ เช่น ประเด็นเรื่องการให้ความคุ้มครองข้อมูล, การเผยแพร่ข้อมูล เป็นต้น

5.3. กฎหมายภายในที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป (Europe)

กลุ่มประเทศประชาคมยุโรปได้ประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกโดยได้รับความช่วยเหลือจากประชาคมยุโรปผ่านทางองค์การอวกาศยุโรป (ESA) เทคโนโลยีดังกล่าวนี้ได้แพร่หลายไปสู่ยุโรปพร้อม ๆ กับภูมิภาคอื่น ๆ และได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวเป็นอย่างมาก จนได้มีการจัดตั้งองค์การอวกาศยุโรป (European Space Agency - ESA) ซึ่งมีส่วนร่วมในการศึกษาด้านอวกาศกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในโครงการกระสวยอวกาศ (Space Shuttle) การพัฒนาดาวเทียมสำรวจทรัพยากร SPOT (System Probatoire d'Observation de la Terre, 2529) ของฝรั่งเศส

5.3.1. สถานะในปัจจุบันของกิจกรรม Remote Sensing ในยุโรป

ในสภาพการณ์ปัจจุบันกิจกรรม Remote Sensing ในยุโรปมีความแตกต่างจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด สืบเนื่องมาจากในปัจจุบันได้นำกิจกรรม Remote Sensing มาใช้ทั้งใน

ทางบวกและในทางลบนับได้ว่าเป็นความแตกต่างอย่างยิ่ง ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประชาคมยุโรปต่างตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจในบทบาทของกิจกรรมที่มีต่อประเทศของตน

5.3.2 กิจกรรม Remote Sensing กับกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป

ในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปดูเหมือนว่าจะไม่เป็นที่ถกเถียงกันมากนักในส่วนของกรอบของกิจกรรมหรือการเสนอรายงานซึ่งโอกาสซึ่งกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปมีความผูกพันกับกิจกรรม Remote Sensing นี้ เพราะจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอันอาจได้รับจากกิจกรรมนี้⁴³ สำหรับกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปมีความเห็นในเรื่อง

ทรัพยากรว่าควรจะต้องพัฒนาความสามารถทางเทคโนโลยีให้มากที่สุดการพัฒนาทางทรัพยากรจะต้องเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นประเด็นสำคัญ ทางมุ่งส่งเสริมให้เกิดพัฒนาทางด้านทรัพยากรจะต้องมีปัจจัยทางการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง และการที่จะได้รับผลประโยชน์กลับมาเกิดจากการที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ได้ ในกลุ่มประชาคมยุโรปประเทศที่ด้อยความสามารถที่จะประกอบกิจกรรมมีเพียง 2-3 ประเทศเท่านั้นปัญหาในเรื่องของการเก็บ รวบรวมข้อมูลจึงไม่เป็นที่ถกเถียงกันมากนักสำหรับกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป

5.3.3 ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรม Remote Sensing ในยุโรป

กิจกรรม Remote Sensing ได้สะท้อนถึงปัญหาหลัก 2 ประการคือ

1) ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับระบบกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้กับกิจกรรม เท่าที่ผ่านมามีการนำเอาสนธิสัญญากฎหมายอวกาศมาใช้ The Outer Space Treaty อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้รับเทคนิคนี้เกี่ยวข้องกับพื้นโลกแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหากฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากกิจกรรมในอวกาศมีพื้นฐานที่แตกต่างเพราะการตรวจหาข้อมูล

⁴³

ดู benefit of remote sensing, the report by the copuos Secretariat (A/AC. 105/130

บนพื้นโลกมีลักษณะเฉพาะ เป็นการ "สังเกตโลก"⁴⁴ มากกว่าการมองออกไปนอกโลก⁴⁵

2) บางประเทศอาจจะไม่อนุญาตให้อากาศยานหรือวัตถุอวกาศของประเทศอื่น บินผ่านเหนือดินแดนของประเทศตน เพราะเกรงว่าข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ, ข้อมูลทางการทหารจะถูกเก็บรวบรวมไป และสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไป แสวงประโยชน์ได้ ทำให้ประเทศผู้ตกเป็นเป้าในการตรวจหาข้อมูลเสียประโยชน์และอาจจะ กระทบถึงความมั่นคงของชาติด้วย การได้รับข้อมูลโดยปราศจากความยินยอมจากรัฐ ประเด็นที่จะ ต้องพิจารณาคือ การละเมิดอธิปไตยของรัฐในที่นี้จะรวมถึงการละเมิดต่อทรัพยากรด้วย

เนื่องจากข้อเท็จจริงโดยส่วนใหญ่แล้ว ประเทศต่าง ๆ ในโลกอาจตกอยู่ภายใต้การสำรวจ จากทางไกลซึ่งอาจจะทำให้ทราบถึงข้อมูลที่อยู่ในดินแดนของประเทศการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ทางไกลซึ่งอาจจะทำให้ทราบถึงข้อมูลที่อยู่ในดินแดนของประเทศ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการ เผยแพร่ข้อมูลเป็นประเด็นปัญหาที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงผล ประโยชน์ มหาศาลด้วยแล้วจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงมาตรการที่แน่นอนและมีความเหมาะสมสำหรับใช้กำกับดูแล กิจกรรมดังกล่าวนี้

สำหรับประเทศกลุ่มประชาคมยุโรปมีองค์กรที่เข้ามาควบคุมกำกับดูแลกิจกรรมการ ตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลก อยู่ 2 องค์กรคือ ESRO (European Space Research Organization) และ ELDO (European Launching Development Organization) ซึ่งถูกสร้างมารวมเข้ากับองค์การอวกาศ ยุโรป หรือ ESA (European Space Agency) และกิจกรรมของ ESA จะสร้างขึ้นโดย Ad Hoc Group on Remote Sensing (RSAG). โดยที่ Ad Hoc Group of ESA

⁴⁴ Department of State Bulletin, April 8|1974, pp. 376-378.

⁴⁵ E. Galloway, "International Aspects of Earth Resources Satellites, Hearings before the Committee on Aeronautical and Space Sciences," (United States Senate, 1974), p.264.

ในองค์การอวกาศยุโรปมี 10 ประเทศเข้าร่วม คือ (เนเธอร์แลนด์, สเปน, สวิตเซอร์แลนด์, เบลเยียม, เดนมาร์ก, ฝรั่งเศส, อังกฤษ, เยอรมันนี, อิตาลี และสวีเดน)

จะจัดทำข้อเสนอเตรียมให้กับกลุ่มประชาคมยุโรปในโครงการบริหาร ทรัพยากรบนพื้นโลก⁴⁶

ในรายละเอียดข้อเสนอของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปจะแสดงถึงสาระสำคัญ

2 ประการ คือ⁴⁷

1) เป็นการพิจารณาถึงข้อเสนอทั้งหมดที่ได้เตรียมมาอันเกี่ยวกับกิจกรรม โดยปราศจากความแตกต่างระหว่างงานของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป และงานที่ต้องใช้กำลัง

2) ข้อเสนอดังกล่าวนี้เฉพาะกิจกรรมของ ESA เท่านั้น

โดยสรุปแล้ว ข้อเสนอที่กล่าวมาจะเป็นข้อเสนอเฉพาะงานของ ESA ซึ่งควร จะพัฒนาเทคนิค Remote Sensing ระบบที่ใช้คลื่นไมโครเวฟเป็นสื่อในการเตรียมการปฏิบัติ บริหารทรัพยากรเพื่อที่จะเป็นไปตามข้อเรียกร้องในการควบคุมการปฏิบัติการของระบบ Remote Sensing "The ESA earth resources programme" ควร

จะบรรลุด้วยเนื้อหาที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1) ในเบื้องต้นเป็นเรื่องของการทดลองส่งวัตถุขึ้นไปในอวกาศด้วย การใช้คลื่น ไมโครเวฟและเทคนิคการถ่ายภาพจากดาวเทียม

2) การทดลองดังกล่าวจะต้องนำไปใช้ในการพัฒนาโดยเฉพาะการพัฒนา ทรัพยากรบนพื้นโลก

3) การพัฒนาซึ่งประกอบด้วยระบบเรดาร์อเพอเจอร์เพื่อรวมทุกอย่างไว้ในระบบ กฎหมายอวกาศ

⁴⁶ ESRO/J.P.P.C. (74)29. Att. ESRO/RSAHG/74.2 Rev.2.

⁴⁷ I.H. Ph. Diederiks-Verschoor. "Observation on remote sensing satellites," in Legal Implication of Remote Sensing from Outer Space (A.W. SIJHOFF-LEYDEN, 1976) p. 71.

4) ให้การสนับสนุนกิจกรรม รวมถึงงานวิจัยอันเป็นพื้นฐานของการศึกษาแหล่งทรัพยากรไม่ว่าจะเกิดจากฝีมือมนุษย์โดยการใช้คลื่นไมโครเวฟ มีสถานีภาคพื้นดินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปผ่านกระบวนการทางเทคนิค แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้ในการพัฒนา ผลจากการที่ยุโรปเข้าร่วมในโครงการ ระดับโลกทำให้มีการขยายโครงการให้ใหญ่ออกไปได้อีก⁴⁸

การที่องค์กร ESRO เข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจการ Remote Sensing ของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปเป็นสิ่งซึ่งแสดงถึงการลดจะถึง 100% ในระยะเวลา 18 เดือน จากการที่มีการแบ่งแยกระหว่างฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 (จากช่วงเดือนพฤศจิกายน ปี 1971 จนถึงเดือนพฤษภาคม ปี 1973), ต่อมากิจกรรม Remote Sensing กลายเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยตรงเพื่อทำการสำรวจทรัพยากรในดินแดนภาคพื้นยุโรป⁴⁹ และในการทดลองข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากกิจกรรมมักจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลของประเทศในภาคพื้นยุโรปโดยส่วนใหญ่แล้วมัก อยู่ภายใต้ความร่วมมืออันทำเป็นข้อตกลงเอาไว้โดยเฉพาะกับประเทศนอกกลุ่มเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนในภูมิภาคเดียวกันนั้นจะมีก็แต่เพียงกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป หรือ EC (European Economic Community) เป็นองค์กรซึ่งครอบคลุมทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้⁵⁰ มีข้อสังเกตว่าในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปนั้น EC ได้พยายามศึกษาและเรียนรู้ถึงความเป็นไปได้ในทาง

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันมีกลไกทางด้านความร่วมมือเป็นเครื่องมือในการประสานให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งพบว่าในบางส่วนอาจมีการคาบเกี่ยวกันระหว่างหลักการหรือแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม นอกเหนือจากนี้แล้วพบว่าความร่วมมือระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปในด้านกิจกรรม Remote Sensing นี้มีความร่วมมือกันมากขึ้นจะเห็นได้จาก โครงการ NASA-LANDSAT2 ได้ทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปในการทดลองสำรวจทรัพยากรทางด้านเกษตรกรรม Agricultural resources in Northern Italy and Southern France (AGRESTE Project)

5.3.4 ข้อพิจารณากิจกรรม Remote Sensing ในทรรศนะของกลุ่มประเทศประชาคม ยุโรป

⁴⁸ ESRO/J.P.P.C. (74) 29.

⁴⁹ ESRO/J.P.P.C. (73) 20, and. 1 May 1973.

⁵⁰ Economic Commission for Europe (ECE) A/AC. 105/143, Add.1).

ในการพิจารณาเนื้อหาของกิจกรรม Remote Sensing เป็นที่แน่นอนว่าจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออาณาเขตของประเทศและอธิปไตยของรัฐ ตลอดจนประเด็นข้อพิจารณาที่สำคัญคือการเผยแพร่ข้อมูลนับว่าเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญเพราะเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรม ปฏิบัติการของประเทศต่าง ๆ กับผลประโยชน์ของประเทศนับได้ว่าเป็นปัญหาที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้เพราะผลประโยชน์ส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับทรัพยากรในดินแดนของตน ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการกระจายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเขตแดนของประเทศไปยังภายนอกโดยไม่คำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

อย่างไรก็ตาม บางส่วนของกิจกรรม Remote Sensing นี้กลับมีความสำคัญอย่างยิ่งกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป อันเนื่องมาจากปฏิกริยาที่เกิดขึ้นอย่างเด่นชัด 2 ประการ คือ

1) การต้องเร่งสร้างโครงการ European Program ขึ้นมาเพื่อเป็นการตอบสนองในข้อเสนอของ NASA เพื่อให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับการทดลองระบบ LANDSAT

2) เพื่อสนองรับต่อกรอบนโยบายขององค์การสหประชาชาติ COPUOS (Committee on the Peaceful Uses of Outer Space) คณะกรรมการเกี่ยวกับการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ และ (The Scientific and Legal sub-committee) คณะอนุกรรมการกฎหมาย ภายใต้ความดูแลของคณะกรรมการเกี่ยวกับการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าคณะกรรมการเกี่ยวกับการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติได้จัดทำร่างรายงานการประชุมในสมัยประชุมที่ 18 ในเดือนมิถุนายน ปี 1975 ที่ซึ่งจะได้รับการพิจารณาจากสมัชชาสหประชาชาติก่อนสิ้นสุดปี 1975⁵¹ โดยมีประเด็นข้อถกเถียงในรายละเอียดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม และการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป อันมีข้อพิจารณาที่สำคัญดังนี้

1) ในบรรดาประเทศสมาชิก 10 ประเทศของ ESA บางประเทศมิได้เป็น

⁵¹

Report by copuos to the General Assembly 30th session Supplement No 20 (A/100020.).

สมาชิกของ UN (องค์การสหประชาชาติ) และองค์กรอื่น ๆ ในขณะที่บางประเทศเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ

2) ในบรรดาประเทศสมาชิกของ ESA ที่ซึ่งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ มีเพียงฝรั่งเศสเท่านั้นที่ได้เข้าเป็นคณะอนุกรรมการกฎหมาย ภายใต้ความดูแลของคณะกรรมการเกี่ยวกับการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ และได้ทำการยกร่างกฎหมายขึ้นสำหรับใช้บังคับกับกิจกรรม Remote Sensing ภายหลังได้ถูกถอนไปด้วยร่างของรัสเซีย "draft principles governing the activities of States in the remote sensing of Earth resource by means of technology"⁵²

3) สถานะของกฎหมายสำหรับกิจกรรม Remote Sensing ที่ใช้บังคับแก่ประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปหรือประเทศสมาชิกของ ESA ซึ่งจะรวมถึงประเทศที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติที่ไม่เต็มรูปแบบด้วย ซึ่งจะกระทำได้โดยการตอบแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เสนอประเด็นโดย UN Secretary General ในเดือนกรกฎาคม ปี 1975 ซึ่งจะมีลักษณะครอบคลุมระบบกฎหมายและองค์การระหว่างประเทศในหลายลักษณะ⁵³

มีข้อสังเกตว่าความพยายามในการที่จะจัดทำแบบสอบถามนั้นเป็นการยากที่จะได้รับคำตอบอันมีสาระสำคัญซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ โดยส่วนใหญ่ของประเทศสมาชิก ESA มีความเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องขบปัญหาในเรื่องของกฎหมายนานเท่ากับขบคิดด้านเทคนิคหรือ

ประเทศที่เป็นสมาชิกของ ESA แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกของ UN (องค์การสหประชาชาติ) คือ ประเทศสวีตเซอร์แลนด์

ประเทศที่เป็นสมาชิกของ ESA และ UN แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการการใช้ห้วงอวกาศอย่างสันติ คือ ประเทศสเปน, เดนมาร์ก และ เนเธอร์แลนด์

ประเทศซึ่งเป็นสมาชิกของ ESA และได้เข้าเป็นสมาชิกของ COPUOS ด้วยคือ ประเทศเบลเยียม เยอรมันนี, ฝรั่งเศส, อิตาลี, สวีเดน, อังกฤษ และประเทศแคนาดาอยู่ในฐานะผู้สังเกตการณ์รัฐสภาของ ESA

⁵² A/AC. 105/C.2/L.99.

⁵³ Document A/AC/ 105/C.1/WG 4/L6 and add.

ทางด้านเศรษฐกิจ ระบบกฎหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับควรรจะมีแนวทางที่ชัดเจนเพื่อที่จะบังคับถึงคำตอบ (จากคำถามข้างต้น เรื่องสถานะของอังกฤษ, เยอรมัน, สวีเดนและเบลเยียม กรอบทางกฎหมายใดที่มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะนำมาใช้ควบคุมกิจกรรมดังกล่าวนี้ในภาคพื้นยุโรป อะไรเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ พื้นที่อวกาศหรือพื้นโลก)

อย่างไรก็ตามการที่จะระบุถึงเนื้อหาที่แน่นอนประเทศต่าง ๆ ควรจะยอมรับว่ากฎหมายอาจแสดงนัยของร่างกฎหมายที่คณะอนุกรรมการกฎหมายเสนอโดยวางอยู่บนพื้นฐานของหลักฉันทามติ โดยทั่วไปประเทศสมาชิกของ ESA มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสงวนไว้ซึ่งเสรีภาพในการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ โดยจะต้องไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อกิจกรรม Remote Sensing ดังนั้น จึงอาจเห็นได้จากกลุ่มประเทศละตินอเมริกาได้ยอมรับหลักในเรื่องความยินยอมล่วงหน้า หรือการคงไว้ซึ่งเสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูล, การเก็บรวบรวมข้อมูล ในขณะที่เดียวกันก็ต้องให้ความสนใจระมัดระวังในเรื่องความมั่นคงของชาติเพื่อที่จะปกป้องสิทธิอธิปไตยของรัฐ โดยเห็นว่าต้องอาศัยความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการบรรลุถึงความสำเร็จ

การที่จะสร้างระบบกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับกิจกรรมควรรจะส่งเสริมให้กลุ่มประเทศในภูมิภาคที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นอันเกี่ยวกับกฎหมายที่จะนำมาใช้กับประเทศตนได้ การทำให้กฎหมายมีลักษณะกว้างพอที่จะครอบคลุมกิจกรรมก็เป็นประเด็นสำคัญที่ประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปได้เล็งเห็นถึง นอกจากนี้แล้วยังเสนอความเห็นที่ไม่ควรจะถูกติดอยู่กับข้อเสนอหรือปฏิญญาที่เป็นเพียงคำแนะนำในหลักการควรรจะทำให้กฎหมายที่มีความเหมาะสมเพียงพอ ในทรรศนะของประเทศฝรั่งเศสเห็นว่า คำปฏิญญาเป็นคำแนะนำทางด้านกฎเกณฑ์จะต้องพิจารณาเป็นลำดับแรก จากนั้นควรรจะกลับมาพิจารณาที่สนธิสัญญาต่าง ๆ

4) ประเทศที่เป็นสมาชิกของ ESA ที่ซึ่งเป็นสมาชิกของ UN ด้วยในปัจจุบันจะต้องให้การยอมรับในหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐ ในข้อพิจารณาข้อ 4 นี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากมากที่จะปรับให้ทุกประเทศยอมรับในหลักการเดียวกัน

5) องค์การอวกาศยุโรป (The European Space Agency) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ COPUOS ในฐานะของผู้สังเกตการณ์ พบว่าการยังไม่มีจัดตั้งระบบกฎหมายที่เป็นของภูมิภาคนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่อยู่ห่างไกลจากการใช้กฎเกณฑ์บังคับ ที่ยังเป็นที่ยากที่จะคาดหวังว่าในอนาคตจะมีกฎเกณฑ์ที่นำมาใช้กับประเทศสมาชิกของ ESA และเป็นประเทศที่ไม่เป็นสมาชิกของ UN

6) ในทางตรงกันข้าม ภายในกรอบของกฎหมายในที่ประชุมองค์การอวกาศยุโรปและในองค์การอวกาศยุโรปเองต่างก็มีความพยายามที่จะสร้างกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับสมาชิกขององค์การ ความพยายามดังกล่าวเป็นความพยายามที่สมัครงใจโดยสภาพ แต่การที่จะทำให้ผู้แทนของแต่ละประเทศแลกเปลี่ยนทรรศนะความคิดเห็นเป็นสิ่งซึ่งกระทำได้ไม่ถนัดนักในกรอบของ UN.

5.3.5 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ European remote sensing program

หากพิจารณาจากคำจำกัดความของ European remote sensing program จะเห็นได้ว่าประการสำคัญที่ชี้ให้เห็นคือผลประโยชน์⁵⁴ ภูมิภาคนี้ และผลกำไรจำนวนมหาศาลที่จะได้รับจากกิจกรรม Remote Sensing นี้โดยผ่านองค์การอวกาศยุโรป

5.3.6 ผลประโยชน์ของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป

ในภาคพื้นยุโรปหากจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ อาจกล่าวได้ว่ามักจะเกิดแก่บรรดาประเทศที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับ ESA โดยจะเข้าร่วมในโครงการดาวเทียมเพื่อการพัฒนาและปฏิบัติการ เพื่อ⁵⁵

1) ใช้ดาวเทียมถ่ายภาพในภูมิภาค โดยนำไปใช้ประโยชน์ภายใต้เงื่อนไข ที่จำเป็นอันเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ตัวอย่าง เช่น การนำภาพถ่ายดาวเทียมในภูมิภาคยุโรปมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร, การใช้ประโยชน์จากที่ดิน, การจัดทำแผนที่, การฟื้นฟูสภาพน้ำเสีย, การสำรวจชายฝั่งทะเล เป็นต้น

2) ใช้ดาวเทียมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนา, ช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยใช้ภาพถ่ายจากดาวเทียมในการพัฒนาประเทศ

⁵⁴ Michel Bourely, "Europe and remote sensing," in Legal Implications of Remote Sensing from Outer Space (A.W. SIJTHOFF- LEYDEN, 1976), p. 51.

⁵⁵ Ibid., p. 52.

3) ถ่ายภาพเพื่อศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เช่น นำไปใช้ประโยชน์ด้านสมุทรศาสตร์, ด้านอุทกวิทยา, การศึกษาปรากฏการณ์ผิวหน้าทะเล เป็นต้น

4) การนำดาวเทียมไปใช้ในการสำรวจและติดตามทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของดิน เช่น นำไปใช้ในการสำรวจสภาพของดินที่เหมาะสมในการปลูกพืช ประเภท ข้าวโพดอ้อย และพืชผักต่าง ๆ

ถึงแม้ว่าระบบ European remote sensing program จะประสบความสำเร็จอย่างสูง แต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มประเทศประชาคมยุโรปยังปรารถนาที่จะเข้าร่วมกับโครงการอื่น ๆ ทั้งที่ตัวเองเป็นเจ้าของหรือแม้แต่การได้เข้าเป็นหุ้นส่วนในการประกอบกิจกรรม ดังนั้นการที่จะหลีกเลี่ยงเลียนแบบสิ่งที่ไม่จำเป็น และเป็นการลดต้นทุนในการผลิต กลุ่มประเทศประชาคมยุโรปจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมให้เกิดขึ้นภายในภูมิภาคของตนด้วย รวมถึงลดถึงความร่วมมือนอกภูมิภาคอีกด้วย

5.3.7 กรอบทางกฎหมายในประเด็นเรื่องการเผยแพร่ข้อมูล

สำหรับประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ได้กำหนดให้ The Agency มบทบาทในการควบคุมดูแลการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้จากระบบดาวเทียม ERS-1 programme⁵⁶ โดยมีสาระสำคัญดังนี้คือ

A. มาตรา 2 กำหนดบทบาทของ The Agency ในการควบคุมการ การได้ซึ่งข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing กล่าวคือ The Agency มีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกระบวนการทางข้อมูล นับแต่ ข้อมูลที่ได้มาในลำดับแรก นำมาผ่านกระบวนการถอดรหัสแปลความ, การส่งผ่านข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูล ภายใต้การควบคุมดูแลขององค์กรนี้ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า The Agency มีความผูกพันกับองค์กรแห่งชาติอื่นในฐานะคู่สัญญาซึ่งมีหน้าที่ในการให้บริการทางด้านข้อมูลกับผู้ประสงค์จะรับบริการข้อมูลดาวเทียม

⁵⁶ Michel Bourely, "Legal problems posed by the commercialization of data collected by the European Remote Sensing satellite ERS-1," in *Journal of Space Law* 20 (1992): 139.

B. มาตรา 4 กล่าวขำเน้นถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กร The Agency ดังนี้คือ

- จัดหาอุปกรณ์ติดตั้งในส่วนของสถานีรับฯ ภาคพื้นดิน
- กำหนดระบบและวิธีการในการเผยแพร่ข้อมูล โดยผ่านองค์กรผู้ใช้บริการหลัก และเป็น
- ผู้ซึ่งให้ความร่วมมือในการใช้ดาวเทียม และปรารถนาจะเข้าสู่ข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม ERS
- สร้างความตกลงที่จำเป็นในการเข้าร่วมของรัฐโดยพิจารณาจากการอำนวยความสะดวกในการใช้ข้อมูลบนพื้นฐานของเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้

นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีนโยบายเรื่องราคาในการเข้าใช้บริการข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม ERS - 1 โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับแรก เกี่ยวกับสถานีรับภาคพื้นดินโดยสถานีรับฯ ดังกล่าวจะเป็นของประเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมหรือองค์กรระหว่างประเทศของประเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมจะต้องมีการกำหนดวิธีการใช้และการเผยแพร่ข้อมูลองค์กร The Agency จะต้องทำความตกลงในการเข้าร่วมในการใช้ข้อมูลของประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การใช้ข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการและขั้นตอนมาแล้วจะตั้งอยู่บนเงื่อนไขตามที่ตกลงกัน

ในมาตรานี้มีข้อสังเกตว่าในการรับข้อมูลเป็นการรับข้อมูลจากสถานีรับที่มีได้เป็นของประเทศผู้เข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้รับจากดาวเทียม ERS-1/SAR ซึ่งได้รับการเชื้อเชิญให้เข้าร่วมกับ ESA ในการทำความตกลงร่วมกันเรื่องการเผยแพร่ข้อมูล โดยที่มีความตกลงดังกล่าวจะตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อบังคับ ของ

- การเข้าสู่ข้อมูลโดยตรง จากสถานีภาคพื้นดินของดาวเทียม ERS-1/SAR
- การนำข้อมูล ที่ได้จาก ERS-1 ไปไว้ที่สถานีภาคพื้นดินเพื่อความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการในชุมชน

ความตกลงดังกล่าวนี้ได้ลงนามเมื่อปี 1986 ระหว่าง ESA และ NASA เพื่อที่จะรับบริการข้อมูล SAR ในบริเวณแอฟริกา, อลาสกา และจากความตกลงนี้ได้เป็นประเด็นข้อถกเถียงระหว่าง ESA และออสเตรเลีย และเอกวาดอร์

2) ระดับที่สอง เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูล⁵⁷ ที่ได้มาจากระบบดาวเทียม โดยผ่านองค์กร ESA ร่วมกับองค์กรอื่น ๆ มีข้อพิจารณาว่าการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับจากระบบดาวเทียม ERS-1 มักจะให้บริการข้อมูลแก่บรรดาประเทศที่อยู่ในกลุ่มภูมิภาคเดียวกัน ไม่ค่อยจะให้บริการข้อมูลแก่ประเทศนอกภูมิภาคเท่าใดนักซึ่งเท่ากับมีการรวมตัวกันในระดับภูมิภาคอย่างแน่นหนา อันอาจสร้างพลังต่อรองให้เกิดขึ้นกับภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันนี้ ESA ได้พยายามศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการสร้าง “ประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้เกิดแก่ภูมิภาค” (economic interest group) "EIG" ซึ่งเกิดจากแนวความคิดของประเทศฝรั่งเศส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵⁷ Ibid., p. 143

องค์การกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่จะเป็นความร่วมมือระหว่างการประกอบธุรกิจและการทำอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประเทศยุโรป และประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลโดยมีวัตถุประสงค์ในการแสดงท่าที

3) ระดับที่สาม มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ กฎหมาย โดยทั่วไปแล้วประเทศที่เข้าร่วมในโครงการ ERS-1 programme จะมีความมั่นใจว่ากระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของเทคนิค Remote Sensing นี้จะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดย UN (สมัชชาสหประชาชาติ) โดยอาศัยข้อมติที่ 41/65 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ปี 1986 อันที่จริงแล้วประเทศที่เข้าร่วมจะต้องตกลงเห็นด้วยในหลักการนี้ และจะไม่มีผลผูกพันกับประเทศที่มีได้เป็นสมาชิกของ UN เป็นที่น่าสังเกตว่าในระบบกฎหมายมีแนวโน้มที่จะสอดคล้องหลักเรื่องความรับผิดชอบระหว่างประเทศ ความรับผิดชอบที่ว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์กร ("The Agency") เป็นเครื่องเตือนให้ระลึกว่าแต่ละประเทศมีความรับผิดชอบของตนเอง

C. มาตรา 5 กำหนดระบบวิธีการโครงการ โดยบัญญัติให้มีการจัดสรรเรื่องการเงินกำหนดให้ผู้มีส่วนร่วมผูกพันในการที่จะสนับสนุนทางการเงิน ดังนั้นจึงอาจถือได้ว่าเกิดเป็นความรับผิดชอบของรัฐในการผูกพันที่จะต้องให้การสนับสนุนทางการเงินด้วย

D. มาตรา 6 โดยทั่วไปผู้เข้ามามีส่วนร่วมสามารถสงวนสิทธิในการจัดการโดยพระราชอำนาจพิเศษตลอดช่วงระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ร่วมกับโครงการนี้

E. มาตรา 7 มาตรานี้ได้รับพัฒนาภายใต้กรอบของ ERS-1 programme โดยมีสาระสำคัญหรือข้อพิจารณา ดังนี้ คือ

1) ในมาตรา 7.12 เกี่ยวข้องกับ "ทรัพย์สินทางปัญญา" ซึ่งเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมนี้ สืบเนื่องจากการได้ข้อมูลมาจาก ประเทศที่ตกเป็นเป้าในการสำรวจ ข้อมูลดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการสำรวจและเทคนิคอันก้าวหน้าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณค่า การอ้างสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายเรื่อง "ทรัพย์สินทางปัญญา" ซึ่งรวมถึงสิทธิในการเข้าสู่ข้อมูล และการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการนำไปใช้ประโยชน์

2) ในมาตรา 7.2 "ทรัพย์สินทางปัญญา" ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นผลมาจากการทดลองการบริหารทางด้านโดยโครงการทางด้านการเงินดาวเทียม อย่างไรก็ตามองค์กร The Agency มีส่วนในการบริหารงานครั้งหนึ่งของโครงการส่วนอีกครั้งหนึ่งเป็นของประเทศผู้เข้ามามีส่วนร่วมในนี้อาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นเจ้าของสิทธิด้วยเช่นกัน

3) ในมาตรา 7.3 "ทรัพย์สินทางปัญญา" ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นผลมาจากการผลิตโครงการโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นแนวทางในการควบคุมกิจกรรม โดยผ่านทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและวิทยาศาสตร์ที่ล้ำยุคเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล โดยหลักการแล้วประเทศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด คือ ประเทศเจ้าของโครงการและประเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวก็มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในข้อมูลที่ได้มาจากเทคนิค Remote Sensing

4) ในมาตรา 7.4 "ทรัพย์สินทางปัญญา" เป็นผลมาจากการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยขององค์กรที่ซึ่งมีเงินอุดหนุน โดย The Agency ได้ใช้โอกาสอย่างเสรีในการกระทำกิจกรรมภายใต้ระบบดาวเทียมในโครงการนี้

นอกเหนือจากเงื่อนไขข้อกำหนดอันเป็นผลมาจากโครงการ ERS-1 ในการพิจารณาถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากปฏิบัติการดาวเทียมจะสังเกตได้ว่ามีจุดเชื่อมโยงกับการค้าแสงกำไรอย่างเห็นได้ชัด "การเข้าสู่ข้อมูล" จะมีความหมายตรงข้ามกับ "การใช้" ซึ่งมีได้หมายความว่าผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในกิจกรรมจะได้รับการเผยแพร่ข้อมูลในวิธีการหรือรูปแบบที่แตกต่าง ดังนั้นการที่จะทำให้การเผยแพร่ข้อมูลประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือในการบริหารและจัดการจากทุกฝ่าย

F. มาตรา 8 เมื่อพิจารณาถึงสินค้าหรือผลผลิตภายในกรอบทางกฎหมายของโครงการ จะต้องได้รับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาถึงสิทธิของผู้มีส่วนร่วมในโครงการด้วย

3.1 กฎเกณฑ์ที่นำมาใช้กับระบบทรัพย์สินทางปัญญา

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าระบบทรัพย์สินทางปัญญาได้ถูกนำมาใช้กับการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing โดยเฉพาะ เนื่องจากกิจกรรมนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงทำให้เกิดการอ้างสิทธิในข้อมูลว่าข้อมูลที่ได้มาเทคนิคนี้ผู้ใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในข้อมูลก่อนที่จะนำมาประมวลผ่านระบบคอมพิวเตอร์

จึงทำให้เป็นประเด็นขอลดเกียงซึ่งจะต้องนำข้อมติภายใต้กรอบของสมาชิกสหประชาชาติมาพิจารณา ข้อมติที่ 41/65 ที่กล่าวถึงหลักการที่เกี่ยวกับกิจกรรม Remote Sensing ในความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิ มีกฎหมายเพียงไม่มีฉบับที่บัญญัติถึงการให้ความคุ้มครองผลประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ซึ่งได้รับข้อมูลที่ได้จากเทคนิคนี้ในการพิจารณาเกี่ยวกับหลักการแสวงหากำไร ดังนั้น ในอนาคตจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งสร้างกรอบทางกฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้บังคับกับกิจกรรมโดยแสดงออกในรูปของความตกลงระหว่างประเทศ

5.8.8 กรอบทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิค

Remote Sensing

บนเวทีระหว่างประเทศของภาคพื้นยุโรปได้มองประเด็นในเรื่องการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิคดังกล่าวนี้ว่าควรจะให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้รับมาโดยเฉพาะต้องมีกฎหมายออกมารองรับนักกฎหมายหลายท่านมี⁵⁸ ความเห็นพ้องต้องกันว่าปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดความคิดในเรื่องการคุ้มครองข้อมูล คือ

1. การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ข้อมูลในอดีตที่ผ่านมาจะถูกนำมาใช้เฉพาะภูมิภาคหรือประเทศในกลุ่มเฉพาะเท่านั้นที่จะมีสิทธิใช้ข้อมูลในการทำนาอนาคตล่วงหน้าของประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป
2. การพัฒนาขึ้นอยู่กับเหตุผลเรื่องราคาซึ่งจะใช้ในการศึกษาวิจัยและใช้ในการปฏิบัติ ประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปจะต้องแข่งขันทรัพยากรที่ได้มาในภูมิภาคนี้ร่วมกัน
3. การพัฒนากิจการอวกาศในภูมิภาคนี้มีแนวโน้มที่จะเอนเอียงไปในทางการค้าพาณิชย์ ไม่ว่ากิจกรรมนี้จะทำโดยภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน

⁵⁸ Vladimir kopal, " Legal Protection of Sate llite RemoteSensing Data in Europe." in Journal of Space Law 20 (1992) : 57.

ขณะนี้สำหรับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปต่างพากันอ้างสิทธิเหนือข้อมูลเนื่องจากมีความเห็นว่าเป็นเรื่องของ"ลิขสิทธิ์" (Copyright)⁵⁹ ประเภทศิลปกรรมการอ้างกรรมสิทธิเหนือข้อมูลนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ในลำดับแรกต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้นั้นต้องนำมาผ่านกระบวนการโดยผู้เชี่ยวชาญนำมาถอดรหัสแปรความจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม จะเห็นได้ว่ากระบวนการหรือขั้นตอนที่ว่านั้นควรจะอยู่ภายใต้การพิจารณาถึงหลักเรื่องการคุ้มครองข้อมูล ในประเทศกลุ่มประชาคมยุโรปหลายประเทศได้ให้ความคุ้มครองในข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม เช่น ฝรั่งเศสและอังกฤษ

ในทางปฏิบัติของการให้ความคุ้มครองข้อมูลควรจะศึกษาลงไปให้ลึกถึงรายละเอียดในประเด็นผู้วิจัยเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการจะให้หลักกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่งมาเป็นแนวทางทางกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ แนวทางหรือกฎหมายของประเทศใดก็อาจมีความเหมาะสมกับประเทศนั้นเท่านั้น⁶⁰ มีอาจนำมาใช้ได้กับทุกประเทศ ฉะนั้นควรจะหาปทัสฐานที่มีความเหมาะสมสำหรับใช้บังคับกับประเทศในภูมิภาคนี้

กฎที่จะคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing นี้จะต้องมีนโยบายออกมารองรับอย่างชัดเจน ESA เองได้มีนโยบายในการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากระบบดาวเทียม ERS-1 นโยบายการให้ความคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวนี้มีพื้นฐานกฎหมาย⁶¹ ที่สำคัญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵⁹ Mark A. Lemley, "Convergence in the law of software copyright," in High technology Law Journal 10 (1995) : 4.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Vladimir kopal, Journal of Space Law , 20: 58.

รองรับอยู่ 2 ประการคือ

1. เพื่อให้เป็นไปด้วยความสะดวกและกว้างขวางในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ควรตั้งอยู่บนหลักเสรีและหลักไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ UNGA ว่าด้วยกิจกรรมประเภทการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม

2. เพื่อให้เกิดสิทธิในข้อมูลที่ได้มาจากเทคนิคดังกล่าวนี้ อันเป็นผลมาจากการถ่ายภาพจากดาวเทียมและนำไปผ่านกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความพร้อมในการจะนำไปใช้ประโยชน์

มีข้อสังเกตว่าจากนโยบายการให้ความคุ้มครองข้อมูลของระบบดาวเทียม ERS-1 ได้เกิดทางปฏิบัติต่อเนื่องกันมาจนทำให้เกิดเป็นแนวทางของกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในเรื่องการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพื้นโลกจากดาวเทียม ทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าประเทศส่วนใหญ่ในภาคพื้นยุโรปมีความเห็นว่าควรจะให้ ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิคการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมในลักษณะเช่นเดียวกับการให้ความคุ้มครอง" ลิขสิทธิ์" ในที่นี้ก็คือ การให้ความคุ้มครองข้อมูลเบื้องต้น ภายใต้ความตกลงของ ESA การให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับลิขสิทธิ์จะเห็นได้ว่าเป็นข้อดีในการปกป้องข้อมูลอย่างเป็นระบบ ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลโดยมีหลายประเทศให้การสนับสนุนอย่างเด่นชัดความคิดเรื่องการควบคุมข้อมูล ดูเหมือนว่ากำลังจะหมดสิ้นไปจากกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป

นอกจากนี้แล้วยังมีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ ในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป ESA ได้ให้สิทธิในการเข้าสู่ข้อมูล เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ แต่มีความคล้ายคลึงกับกฎหมายภายในของประเทศอื่นที่ว่า สิทธิในข้อมูลดังกล่าวนี้จะเปิดกว้าง⁶² สำหรับผู้ได้รับอนุญาตตามแต่ละร้องขอ

⁶²Ralph Beddard, "Photographs and the Rights of the Individual," in *The Modern Law Review* 58 (1995) : 780.

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่าการสร้างนโยบายควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานข้อความคิดในเรื่อง ลิขสิทธิ์ (copy right) ของแต่ละประเทศ⁶³ การออกใบอนุญาตให้กับผู้ประสงค์จะใช้ข้อมูลนั้นจะยังเป็นการเสริมสร้างโอกาสและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อที่นำไปพัฒนากิจกรรมในอวกาศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป อย่างไรก็ตาม การให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing นี้แม้จะยังเป็นประเด็นข้อถกเถียงกันในปัญหาข้อกฎหมาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶³ Ibid., p. 779.

5.4. เปรียบเทียบกฎหมายที่ใช้ควบคุมและกำกับดูแลของแต่ละประเทศ

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
กฎหมายหลัก	<ul style="list-style-type: none"> - Land Remote Sensing Policy Act of 1992 - Landsat Amendments Act of 1995 <p>(อยู่ในหมวดที่ 1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Department of Natural Resource Act 	Principle and substance of a Europe an Program for remote sensing by satellite
คำนิยาม	<p>กำหนดไว้ใน Land Remote Sensing Policy Act of 1992 โดยได้กำหนดคำนิยามของกิจกรรมและคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม</p> <p>(อยู่ในหมวดที่ 2)</p>	<p>การให้คำจำกัดความของกิจกรรมกำหนดข้อความไว้ชัดเจนแต่มีข้อสังเกตว่าในเนื้อหาของรายละเอียดกำหนดไว้น้อยกว่าของสหรัฐอเมริกา โดยระบุไว้เท่าที่จำเป็น จึงทำให้คำนิยามของแคนาดาจะไม่ครอบคลุมในส่วนเนื้อหาของกิจกรรมเท่าที่ควร</p>	<p>เนื่องจาก ESA เป็นองค์การใหญ่ทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรม Remote Sensing ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้การให้คำจำกัดความได้กำหนดคำนิยามของกิจกรรมไว้ในกฎหมายแม่บทพิจารณาได้ว่ามีความละเอียดครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมด</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p><u>แนวความคิดในการให้มิตเทคนิคการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม</u></p>	<p>เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สนับสนุนกิจกรรม Remote Sensing นี้ อย่างเต็มที่ จึงให้การสนับสนุนหลักการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรีเป็นหลักของวิธีการในการกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการประกอบกิจกรรมเพื่อประโยชน์จึงต้องปล่อยให้มีการดำเนินกิจกรรมอย่างเสรีและมีความสะดวกคล่องตัวสูง</p>	<p>การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมถือเป็นกิจกรรมเพื่อการพัฒนาในอีกรูปแบบหนึ่งจึงส่งเสริมหลักการนี้บนพื้นฐานแนวความคิดเรื่องบริการสาธารณะ (Public service) ที่จะต้องมีไว้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในหลายลักษณะ</p>	<p>การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของภูมิภาค โดยถือว่าเป็นบริการสาธารณะในอีกลักษณะหนึ่ง กล่าวคือเป็นการให้บริการแก่สาธารณะหรือแก่ชุมชน โดยมุ่งหวังว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจะสามารถกระจายไปสู่สาธารณะชนให้มากที่สุดเท่าที่จะได้</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
ใบอนุญาต	<p>อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ The Secretary เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อควบคุมและกลั่นกรองผู้ที่จะเข้ามาประกอบกิจกรรม โดยมีอำนาจในการออกใบอนุญาต ขยายใบอนุญาต, ยกเลิกใบอนุญาต (มาตรา 205) มีข้อสงสัยว่าสามารถใช้คำเรียกผู้ประสงค์จะเข้าดำเนินกิจกรรมว่า "ผู้ได้รับอนุญาต" (มาตรา 203)</p>	ไม่มี	<p>อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ The Agency แต่กรอบและขอบเขตของใบอนุญาตไม่เด่นชัดค่อนข้างจะเปิดกว้างและให้สิทธิกับผู้ได้รับอนุญาตในการเข้าถึงสิทธิในข้อเดิม</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>การควบคุมเนื้อหาของกฎหมายว่าด้วยกิจกรรม Remote Sensing</p>	<p>มีการควบคุมเนื้อหาไว้อย่างละเอียดและครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและโครงการดาวเทียม Landsat เท่ากับว่ามีเนื้อหาของกฎหมายควบคุมในส่วนของรายละเอียดมาก</p>	<p>กำหนดไว้ในลักษณะกว้าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นเรื่องเนื้อหาของกฎหมายควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความทันสมัยและสามารถรองรับกับเหตุการณ์ หรือข้อพิพาทที่เกิดจากกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ ขาดความละเอียดในส่วนของเนื้อหา</p>	<p>กำหนดรายละเอียดของควบคุมพอสมควรครอบคลุมกิจกรรม</p>
<p>ระบบดาวเทียม</p>	<p>ปฏิบัติการโดยโครงการดาวเทียมระบบ LANDSAT (มาตรา 102)</p>	<p>ปฏิบัติการร่วมกับสหรัฐอเมริกา โดยอาศัยระบบ LANDSAT เป็นตัวจักรในการรับข้อมูล</p>	<p>ปฏิบัติการโดยระบบ SPOT ของประเทศฝรั่งเศส ระบบ ERS 1 ระบบ TOPEX/POSEIDON (มาตรา 7)</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p><u>นโยบายเรื่องการเผยแพร่ข้อมูล</u></p>	<p>ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรีอย่างเด่นชัดสืบเนื่องจากแนวความคิดที่สหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนหลักเสรีภาพในอวกาศจะเห็นได้จากแนวนโยบายพื้นฐานที่ปรากฏอยู่ (มาตรา 501)</p>	<p>ไม่บดบังบัญญัติกฎหมายในส่วนใดระบุดังแนวนโยบายเรื่องการเผยแพร่ข้อมูล เมื่อพิจารณาในบริบทต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าประเทศแคนาดามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรีเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งนี้เนื่องจากประเทศทั้ง 2 มีความสัมพันธ์อันดีตลอดจนมีการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการประกอบกิจกรรมภายใต้ระบบ Landsat</p>	

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>การให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing</p>	<p>มีการให้ความคุ้มครองข้อมูลไว้ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายอย่างชัดเจนและเป็นตัวอย่างของกฎหมายที่มีรูปแบบการนำเสนอในประเด็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิคว่ามีลักษณะเป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” ประเภท “ลิขสิทธิ์” เนื่องจากสหรัฐอเมริกาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการออกกฎหมายเข้ามาควบคุมกิจกรรมเพื่อการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่ได้มา PROCESSED DATA</p>	<p>ไม่มี</p>	<p>มีการควบคุมและอยู่ภายใต้กฎหมายในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อมูลโดยได้ให้ลักษณะของกฎหมายว่าข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคนี้เป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” ประเภท “ลิขสิทธิ์” จึงทำให้เป็นปัญหาที่ถกเถียงกันเรื่องการอ้างสิทธิ์ให้ข้อมูลหากจะมีการพิจารณาหลักเกณฑ์จึงควรพิจารณาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศนั้นประกอบด้วย</p>

ประเด็น-ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>ความร่วมมือในระดับภูมิภาค (Regional cooperation)</p>	<p>มีความพยายามในระดับภูมิภาคคือภายในทวีปอเมริกาเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา นอกจากนี้แล้วยังประสบความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือกับภูมิภาคอื่น เช่น สร้างความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมร่วมกับกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป เช่น ฝรั่งเศส</p>	<p>เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกามีความพยายามในระดับภูมิภาค พร้อมทั้งมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเป็นส่วนใหญ่</p>	<p>มีความพยายามในระดับภูมิภาค และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เนื่องจากในทวีปยุโรปประกอบด้วยประเทศมากมายมีอาณาเขตค่อเนื่องกัน แต่ละประเทศมีพื้นฐานความสัมพันธ์ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวิทยาศาสตร์ จึงทำให้การรวมตัวในระดับภูมิภาคของกลุ่มประเทศ ประชาคมยุโรปดูเหมือนว่าจะมีศักยภาพสูงสุด</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>การให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิค Remote Sensing</p>	<p>มีการให้ความคุ้มครองข้อมูลไว้ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายอย่างชัดเจนและเป็นตัวอย่างของกฎหมายที่มีรูปแบบการนำเสนอในประเด็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลที่ได้จากเทคนิคว่ามีลักษณะเป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” ประเภท “ลิขสิทธิ์” เนื่องจากสหรัฐอเมริกาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการออกกฎหมายเข้ามาควบคุมกิจกรรมเพื่อการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่ได้มา PROCESSED DATA</p>	<p>ไม่มี</p>	<p>มีการควบคุมและอยู่ภายใต้กฎหมายในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อมูลโดยได้ให้ลักษณะของกฎหมายว่าข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคนี้เป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” ประเภท “ลิขสิทธิ์” จึงทำให้เป็นปัญหาที่ถกเถียงกันเรื่องการอ้างสิทธิ์ให้ข้อมูลหากจะมีการพิจารณาหลักเกณฑ์จึงควรพิจารณาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศนั้นประกอบด้วย</p>

ประเด็น-ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>ความร่วมมือในระดับภูมิภาค (Regional cooperation)</p>	<p>มีความพยายามในระดับภูมิภาคคือภายในทวีปอเมริกาเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา นอกจากนี้แล้วยังประสบความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือกับภูมิภาคอื่น เช่น สร้างความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมร่วมกับกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป เช่น ฝรั่งเศส</p>	<p>เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา มีความพยายามในระดับภูมิภาค พร้อมทั้งมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเป็นส่วนใหญ่</p>	<p>มีความพยายามในระดับภูมิภาค และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เนื่องจากในทวีปยุโรป ประกอบด้วยประเทศมากมายมีอาณาเขตต่อเนื่องกัน แต่ละประเทศมีพื้นฐานความสัมพันธ์ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวิทยาศาสตร์ จึงทำให้การรวมตัวในระดับภูมิภาคของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปดูเหมือนว่าจะมีศักยภาพสูงสุด</p>

ประเด็น - ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	กลุ่มประชาคมยุโรป
<p>บทบัญญัติกฎหมายสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ</p>	<p>มีการกำหนดให้ทบทบัญญัติ กฎหมายมีหลักการรองรับและสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กำหนดให้มิชอบบายเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเสรีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายอากาศให้หลักเรื่องเสรีภาพในอากาศ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีหลักการไม่เลือกปฏิบัติในการถือเอาประโยชน์จากข้อมูล ทั้งนี้ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันและหลักการแบ่งปันผลประโยชน์</p>	<p>โดยเนื้อหาของกฎหมายจัดได้ว่ามีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากกฎหมายของแคนาดามุ่งเน้นเรื่องการพัฒนา, การบริหารโครงการซึ่งทำให้หลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและ</p>	<p>โดยทั่วไปแล้วหลักการที่ใช้บังคับกับกิจกรรม Remote Sensing ในภูมิภาคนี้มักจะอิงกับหลักกฎหมายภายใต้กรอบของ UN ดังนั้นจึงทำให้หลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของภูมิภาคนี้มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปและกฎหมายระหว่างประเทศ</p>

บทที่ ๘

บทสรุปและเสนอแนะ

จากเนื้อหาสาระสำคัญของการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะหมายถึงเฉพาะการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเพื่อการสำรวจทรัพยากรเท่านั้นสามารถสรุปได้ว่า

ในการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมพิจารณาในทางกฎหมายระหว่างประเทศ มีองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ดังนี้

1. รัฐทุกรัฐต่างก็มีสิทธิและเสรีภาพในการสำรวจและใช้อวกาศบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคเท่าเทียมกันในลักษณะที่ไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในกฎหมายระหว่างประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายระหว่างประเทศได้วางหลักเกณฑ์ให้หลักเสรีภาพในอวกาศ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

- เสรีภาพในการใช้อวกาศ และ
- การห้ามยึดครองอวกาศ

เมื่อมีการประกอบกิจกรรมสำรวจระยะไกลจึงหมายความว่าทุก ๆ รัฐต่างก็สามารถกระทำได้โดยเสรี โดยมีต้องขอความเห็นชอบหรือขออนุญาตจากรัฐอื่น แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐาน เรื่องการเคารพสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องการใช้ทรัพยากรให้เกิดคุณประโยชน์ต่อส่วนรวมสำหรับการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม หรือการสำรวจระยะไกล ประโยชน์ที่จะได้รับคือ ข้อมูลอันเกี่ยวกับทรัพยากร ดังนั้นอาจพิจารณาได้ว่าเมื่อประโยชน์ที่ได้จากทรัพยากรเป็นของส่วนรวม จึงต้องอาศัยหลักการแบ่งสรรปันส่วนทรัพยากรที่เป็นของมนุษยชาติ (Common heritage of mankind) กล่าวคือ จะต้องมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้ขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งหมายรวมถึงการสำรวจและการใช้ห้วงอวกาศ โดยเฉพาะเทคนิค Remote Sensing นี้ ควรกระทำไปเพื่อประโยชน์แก่ประเทศ และจะต้องกระทำไปเพื่อตอบสนองผล

ประโยชน์ตามความประสงค์ของทุกประเทศด้วยเช่นกัน โดยจะต้องใช้อวกาศ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางสันติเท่านั้น (Use for peaceful purpose)

2. เมื่อพิจารณาถึงปัญหาความขัดแย้งของหลักเสรีภาพในอวกาศสารกับหลักอธิปไตยของรัฐ ปัญหาในข้อนี้เป็นเรื่องของความละเอียดอ่อนในหลักการ และการปรับใช้อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้ากับกิจกรรมในอวกาศ ซึ่งยังหาข้อยุติไม่ได้ จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี จากการพิจารณากฎเกณฑ์ระหว่างประเทศจะเห็นว่ามิมีทบัญญัติที่แสดงถึงแนวโน้มของกฎหมายระหว่างประเทศว่ามุ่งจะคุ้มครองประเทศด้วยความสามารถ ทั้งนี้เนื่องจากกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมระหว่างประเทศ และรักษาไว้ซึ่งประโยชน์แก่ประเทศให้ได้มากที่สุด หากจะพิจารณาในทางปฏิบัติการดูแลและให้ความคุ้มครองประเทศที่มีความสามารถน้อยกว่าเป็นสิ่งซึ่งทำได้ยาก เนื่องจากไม่สามารถกำหนดและหยุดยั้งการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงได้ จึงสมควรผลักดันให้แนวคิดเรื่องความยินยอมล่วงหน้า (prior consent) ได้รับการยอมรับมากขึ้น

ขณะเดียวกัน ผลกระทบจากความขัดแย้งดังกล่าวนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งประการอื่น ๆ ตามมา ที่สำคัญคือ ประเด็นในเรื่องการเข้าสู่และเผยแพร่ข้อมูล จากการศึกษาวิจัยจึงอาจพิจารณาได้ว่าปัญหาความขัดแย้งในประเด็นนี้ ควรพิจารณาควบคู่ไปกับหลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้เนื่องจากหลักการที่ว่านี้มีทิศทางในการพิจารณาว่าจะรวมถึงอธิปไตยเหนือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรของประเทศด้วย หากส่งเสริมและผลักดันให้หลักการที่กล่าวมาข้างต้นได้รับการยอมรับมากขึ้น หนทางที่จะขจัดความขัดแย้งให้หมดสิ้นไปย่อมเกิดขึ้นได้ในสังคมระหว่างประเทศซึ่งต้องอาศัยองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น (COPUOS และ ITU) เป็นองค์กรหลักในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักทางกฎหมายเป็นเครื่องแสดงถึงแนวทางที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ได้ผลในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลงานขององค์กร COPUOS “คณะกรรมการใช้อวกาศภายนอกอย่างสันติ”

เสริมให้กิจกรรมในอวกาศประเภท การตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเป็นกิจกรรมได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก

3. การสำรวจระยะไกลหรือการสำรวจด้วยดาวเทียมต้องอาศัยตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมในอวกาศในการส่งดาวเทียมขึ้นไป ซึ่งตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมจัดเป็นทรัพยากรในรูปแบบหนึ่งที่มีอยู่อย่างจำกัด (limited natural resources) และเป็นทรัพยากรที่ทุกคนเป็นเจ้าของ (res communis) นอกจากนี้แล้วการสำรวจด้วยดาวเทียมจะต้องใช้แถบคลื่นความถี่วิทยุสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียมและคลื่นความถี่วิทยุซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัดจะต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

ดังนั้นเมื่อพิจารณาประกอบกับกฎหมายระหว่างประเทศที่นำมาศึกษาพบว่า การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียมต้องใช้คลื่นความถี่วิทยุและตำแหน่งวงโคจรดาวเทียม จึงผูกพันให้ประเทศที่ประกอบกิจกรรม Remote Sensing ต้องผูกพันกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของ ITU ด้วย ในช่วงแรกการใช้คลื่นความถี่วิทยุและตำแหน่งของดาวเทียมวงโคจรจะจัดสรรตำแหน่งให้แก่ประเทศสมาชิกในลักษณะขอก่อนได้ก่อน (First come first served) แต่ในปัจจุบันหลักการดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปมีแนวโน้มเข้าสู่หลัก (equitable access) มากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามากขึ้น และสามารถกำหนด a priori plan หรือแผนการจองตำแหน่งวงโคจรล่วงหน้าไว้ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความจำเป็นหรือความพร้อมในขณะนั้น แต่พิจารณาที่ความต้องการที่เหมาะสมและสามารถเป็นไปได้ในอนาคตเท่ากับว่าในประเด็นเรื่องการเข้าใช้วงโคจรและคลื่นความถี่วิทยุ ITU มีแนวโน้มในการจัดสรรอย่างเป็นธรรมมากขึ้น โดยคำนึงถึงประเทศที่ยังไม่มีศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีด้านนี้และสิทธิในการเข้าใช้ทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยสรุปอาจพิจารณาได้ว่าลักษณะดังกล่าวเป็นการกระจายทรัพยากรให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้

4. จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่อยู่นอกขอบเขตของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ด้วยเหตุนี้รัฐสมาชิกในสังคมระหว่างประเทศจึงพยายามที่จะสร้างกฎหมายเพื่อที่จะใช้บังคับกับกิจกรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนและเป็นแบบแผนในการปฏิบัติให้เกิดความสงบเรียบร้อย ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมด้วย กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศสำหรับกิจกรรมนี้ได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ ดังปรากฏในรูปของข้อมติ (resolution) ที่ 41/65 (Principle relating to remote sensing to earth from outer space) ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศแบบดั้งเดิม (Classic) แต่โดยเนื้อหาของข้อมติเป็นการกำหนดแบบแผน (norm) ที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมระหว่างประเทศซึ่งได้เข้าประชุมในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ

พิจารณาได้ว่าโดยเนื้อหาแล้วย่อมมีคุณค่าทางกฎหมาย (Legal value) แต่โดยรูปแบบของตัวข้อมติแล้ว ไม่มีผลบังคับหรือความผูกพันทางกฎหมาย (non-legal binding) แต่อย่างไรก็ตามอาจจะมีฐานะเป็นเพียงคำแนะนำ (recommendation) หากประเทศใดไม่ประสงค์จะปฏิบัติตามก็ย่อมกระทำได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะการกระทำที่เป็นการขัดต่อ “ข้อมติสหประชาชาติ” ไม่ได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ แม้ว่าข้อมติสหประชาชาติที่ 41/65 จะไม่มีสถานะเป็นกฎหมายก็ตาม แต่โดยเนื้อหาและหลักการสำคัญของข้อมติได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของกิจกรรมและข้อมูลที่ได้รับจากการใช้เทคนิค Remote Sensing นี้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหรือหัวใจหลักที่มีความสำคัญมากที่สุดของกิจกรรมการสำรวจระยะไกลนี้ นอกจากนี้แล้วข้อมติดังกล่าวยังได้แสดงถึงนัยของหลักที่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของโลกเอาไว้ด้วย

5. จากการศึกษาวิจัยพบว่ากิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกโดยดาวเทียมในปัจจุบันอยู่ในสถานะที่เทคโนโลยีนี้เริ่มกลายเป็นเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ สามารถให้บริการข้อมูลจากหลาย ๆ ประเทศ ที่มีความสามารถในการส่งดาวเทียมขึ้นไป ข้อความคิดเดิมในเรื่องของการผูกขาดโดยประเทศที่พัฒนาแล้วเริ่มเปลี่ยนทิศทางและลบลื่อนหายไป คงเหลือแต่การพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยเท่านั้น ดังนั้นประเด็นต่าง ๆ ที่จะตามมาอันเป็นผลมาจากการประกอบกิจกรรมเริ่มจะเบี่ยงเบนทิศทางไปในเชิงพาณิชย์มากขึ้นอย่างชัดเจน โดยจะมุ่งเน้นให้มีการแข่งขันประกอบกิจกรรมทางด้านนี้ให้มากขึ้น ตลอดจนก้าวไปถึงขั้นส่งเสริมให้มีการเปิดเสรีในการประกอบกิจ

ในท้ายที่สุด จึงอาจสรุปได้ว่า ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษาวิจัยอยู่นี้ไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศใดที่ใช้บังคับกับการประกอบกิจกรรมนี้เลยจะมีก็เพียงแต่ข้อมติสหประชาชาติ ที่ 41/65 ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศแต่อย่างใด เมื่อไม่มีสภาพเป็นกฎหมายจึงไม่มีผลบังคับใช้ และไม่มียกโทษที่ชัดเจนจึงทำให้ประเทศต่าง ๆ ที่เห็นถึงความสำคัญและมีศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีต่างก็จะประกอบกิจกรรมอย่างเป็นอิสระปราศจากการควบคุมที่แท้จริง เพราะไม่มีกฎหมายใด ๆ เข้ามาควบคุมและกำกับดูแลได้เลย ฉะนั้นในปัจจุบันต้องอาศัยกรอบงานขององค์การสหประชาชาติเข้ามาดูแลแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นนอกเหนือจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี พัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยเกี่ยวกับ Remote Sensing ตลอดจนร่วมมือกันพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับกิจกรรมทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

สำหรับประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าประเทศไทยสมควรจะให้การสนับสนุนร่วมติดังกล่าว เพราะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและจะมีผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุดคือ เรื่อง การเข้าสู่ข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลนโยบายในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่ากฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาต่างมุ่งเน้นและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ประกอบกับประเทศไทยปัจจุบันนี้มีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางด้าน Remote Sensing and GIS (Node in Remote Sensing and GIS ของ Regional Centre จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งในการเสนอแนะแนวนโยบายให้ย้ำนั่นถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ในการใช้โอกาสส่วนนอกอย่างสันติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างประเทศที่มีความสามารถกับประเทศที่ด้อยความสามารถ

จากการศึกษาของผู้เขียนในเรื่องกรอบและแนวคิดสำหรับกฎหมายที่ใช้กับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกครั้งนี้ มีจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การหากรอบกฎหมายหรือมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับสำหรับกิจกรรมดังกล่าวนี้ อีกทั้งยังค้นหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับกฎหมายภายในของประเทศไทยในการที่จะใช้กำกับดูแลกิจกรรมสำรวจระยะไกล ทั้งนี้โดยศึกษาทั้งกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของต่างประเทศจึงได้พบข้อเสนอนี้ในรูปแบบกฎหมายและองค์กรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ดังนี้

ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายภายในสำหรับควบคุมกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมนี้โดยตรง แต่ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็มีอาจหลีกเลี่ยงความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดาวเทียม เนื่องจากมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวิทยาการของการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม (Remote Sensing) เป็นวิทยาการหนึ่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์อย่างมากแก่มนุษยชาติ เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในฐานะของประเทศผู้ให้บริการข้อมูลจากดาวเทียมและในขณะเดียวกันก็เป็นผู้รับบริการข้อมูลจากดาวเทียมด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบัญญัติกฎหมายภายในเพื่อใช้บังคับกับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเพื่อให้เกิดความชัดเจน ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางและหลักการที่จำเป็นในการบัญญัติกฎหมายภายในดังนี้ คือ

1. ควรจะให้มีการบัญญัติกฎหมายภายในเพื่อใช้บังคับกับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม โดยมีหลักการที่จำเป็นในการกำหนดมาตรการที่จะใช้บังคับต่อไปนี้

- ผลจากการศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้สรุปได้ว่าการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมเป็นกิจกรรมที่สามารถกระทำได้ทั้งภาครัฐและเอกชนหากต้อง การที่จะเข้าไปกำกับดูแลต้องอาศัยของค์กรของภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ดั่งนั้น การกำหนดหลักเกณฑ์ ที่ใช้บังคับกับกิจกรรมจึงสามารถกระทำได้ในรูปแบบของพระราชบัญญัติ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับ เพราะจะเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมการประกอบกิจกรรมให้ได้ผล

อย่างมีประสิทธิภาพกล่าวคือ การที่จะบัญญัติกฎหมายหรือกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับกิจกรรมจะต้องนำเสนอออกมาเป็นรูปแบบของกฎหมายที่แน่นอนชัดเจน จึงจะมีผลใช้บังคับต่อผู้ที่ประสงค์จะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมนี้ซึ่งอาจจะเป็นองค์กรภาครัฐของต่างประเทศองค์กรภาคเอกชนของต่างประเทศหรือแม้แต่องค์กรภาคเอกชนภายในประเทศก็ตาม การทำให้กฎหมายข้อบังคับมีความศักดิ์สิทธิ์ย่อมส่งผลให้ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดในทางปฏิบัติ

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจกรรมให้แน่นอนชัดเจนว่าจะอนุญาตให้ประกอบกิจกรรมดังกล่าวนี้โดยวัตถุประสงค์ใดเป็นหลัก ทั้งนี้ เพราะกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมสามารถนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การนำกิจกรรม Remote Sensing นี้ไปใช้ในทางที่ผิดอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศทั้งในแง่เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศหากว่าไม่มีการกำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการประกอบกิจกรรมอาจจะส่งผลร้ายต่อประเทศได้

3. กำหนดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรมประเภทนี้โดยตรงในความเห็นของผู้เขียน เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับการกำหนดให้มีองค์กรทำหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรม โดยอาจจะมีรูปแบบขององค์กร จัดตั้งขึ้นให้เป็นองค์กรอิสระโดยมีกระทรวงวิทยาศาสตร์เป็นแกนนำ เนื่องจากกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียม เป็นกิจกรรมในอวกาศที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อสังคม, เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการดำเนินวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จึงสมควรให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ โดยสภาวิจัยแห่งชาติเป็นแกนนำหลัก อาจจะขอความร่วมมือจากกระทรวงการต่าง

ประเทศ ในการประสานงานภายนอกประเทศและอาจกำหนดให้มีหน้าที่ต้องรายงานความคืบหน้า และผลการดำเนินงานให้รัฐสภาได้ตรวจสอบ เพื่อให้ทราบว่าจะองค์กรดังกล่าวทำหน้าที่ต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเพื่อมิให้องค์กรใช้อำนาจเด็ดขาดขององค์กรในการที่จะดำเนินการตามอำนาจได้ จึงสมควรที่จะให้มีการถ่วงดุลย์อำนาจไว้โดยการกำหนดให้รัฐสภาได้ตรวจสอบ

ในส่วนของการกำหนดให้มีองค์กรอิสระเพียงองค์กรเดียวทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและเป็นการสร้างระบบ และรูปแบบของการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น เพราะจะเกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการทำงาน ดังเห็นตัวอย่างได้จากทุกประเทศที่นำมาศึกษา คือประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดาและยุโรปแล้วแต่มีองค์กรอิสระดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 5 ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการกำกับดูแลกิจการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Remote Sensing นอกจากนี้แล้วควรกำหนดให้มีเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายนี้ ให้มีอำนาจเข้าไปทำการติดตามสอดส่องและประเมินการประกอบกิจกรรมของผู้ที่ประสงค์จะเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมนี้

4. กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การขออนุญาตให้ชัดเจนว่าจะอนุญาตให้รับและบริการข้อมูล จากดาวเทียมในลักษณะใด โดยมีข้อที่ควรคำนึงถึงว่าจะเป็นการให้บริการโดยมีค่าตอบแทนหรือดำเนินการในเชิงพาณิชย์เพื่อการค้าแสวงหากำไรได้หรือไม่ กล่าวคือ สำหรับประเทศไทยหากจะพิจารณาในแง่ของผู้ให้บริการข้อมูลจากดาวเทียมแล้วประเทศไทยมีความสามารถในการขยายขอบเขตการบริการข้อมูลออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันนี้ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการช่วยเหลือทางด้านข้อมูลจากดาวเทียมแก่ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ ดังนั้น จึงควรจะแยกประเภทของผู้รับบริการว่าหากผู้รับบริการข้อมูล เป็นหน่วยงานของรัฐภายในประเทศ การให้บริการข้อมูลควรจะเป็นไปในลักษณะใด และถ้าหากผู้รับบริการข้อมูล เป็นหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศของประเทศอื่น ๆ การให้บริการข้อมูลควรมีข้อจำกัดหรือไม่ และควรจะต้องอยู่บนเงื่อนไขประการใด ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศไทยในขณะเดียวกัน

5. กำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย เนื่องจากการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมสามารถทำประโยชน์หรือผลกำไรจำนวนมาก หากมีการฝ่าฝืนหรือละเมิดเงื่อนไขของบทบัญญัติ ควรมีโทษปรับ

ในอัตราที่สูง ทั้งนี้เพื่อป้องกันการนำข้อมูลที่ได้รับจากเทคนิคนี้ไปแสวงประโยชน์ในทางที่มีขอบ เพราะอาจเป็นผลร้ายต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ

6. บทบัญญัติกฎหมายที่จะออกมาควรจะมีเนื้อความกระชับและชัดเจน กล่าวคือ บทบัญญัติกฎหมายควรจะรวมเอาสาระสำคัญและข้อพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมมารวมไว้ใน กฎหมายฉบับเดียว และในกฎหมายควรมีลักษณะกว้างขวางและมีความยืดหยุ่นพอสมควร นอกจากนี้เนื้อความควรจะครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมด ครอบคลุมและลำดับความเป็นขั้นตอน เนื่องจากเนื้อหาของบทบัญญัติกฎหมายนอกจากจะเป็นกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติตามแล้วในอีกนัยหนึ่ง ควรจะมีลักษณะเป็นคู่มือ, คำแนะนำสำหรับการพิจารณาควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสามารถศึกษาและทำความเข้าใจได้

- ในความเห็นของผู้วิจัย นอกจากจะเสนอแนะให้มีการสร้างกฎหมายลักษณะ เฉพาะ (SUI generis) เพื่อใช้บังคับกับกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมแล้ว ผู้เขียนขอเสนอแนะให้มีการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในภูมิภาคด้วย

เนื่องจากผู้เขียนเล็งเห็นว่า การสร้างกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในภูมิภาค เช่น ในภูมิภาคยุโรปและอเมริกา จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการตรวจหาข้อมูลบน พื้นโลกจากดาวเทียมได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปแล้วประเทศในกลุ่มภูมิภาคเดียวกัน ย่อมมีพื้นฐานทางสังคม และวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกันนอกจากนี้ย่อมมีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ กันอยู่เสมอ ในที่นี้อาจรวมถึงการถ่ายทอดทาง เทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าด้วย การสร้างกฎหมายระหว่างประเทศในกลุ่มภูมิภาค อันจะก่อให้เกิดพลังในการเจรจาต่อรองในการประชุมเพื่อสร้างกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับในระดับ สากล ประการที่สำคัญการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศในกลุ่มภูมิภาคนี้จะนำมาซึ่งการยกระดับ มาตรฐานในการประกอบกิจกรรม ตลอดจนมาตรฐานในทางกฎหมายให้มีความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับประเทศในกลุ่มภูมิภาคอื่น ๆ

- นอกจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การประกอบกิจกรรมการ ตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมไม่อาจจะบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดความสำเร็จได้ หากปราศจากความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

ความร่วมมือดังกล่าวอาจเป็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศใน ต่าง ๆ เช่น

- ความร่วมมือของรัฐและองค์การระหว่างประเทศในการประนีประนอมข้อ ขัดแย้งระหว่างประเทศ

- ความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์การระหว่างประเทศในการจัดปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับ กิจกรรม Remote Sensing เป็นต้น

7. ในภาวะปัจจุบัน กิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกโดยดาวเทียมได้ก้าวเข้าสู่ระบบในเชิงพาณิชย์มากขึ้นอย่างเด่นชัด ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่ามีแนวโน้มที่ชัดเจนที่จะปรับเปลี่ยนไปสู่แนวทางที่เปิดกว้างและมีความเป็นเสรีมากขึ้น ดังนั้นกรอบทางกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับกิจกรรม ควรจะส่งเสริมการประกอบกิจกรรมให้เกิดขึ้นภายใต้ระบบเสรี โดยจะต้องสร้างกฎเกณฑ์ที่ทันสมัยมารองรับกับกิจกรรม ต้องพยายามลดกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคออกไปและให้รัฐเข้ามาแทรกแซงน้อยที่สุด เพื่อให้กระบวนการเป็นไปโดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เนื่องจากการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ สำหรับประเทศไทยผู้วิจัยถึงเห็นว่าเราอาจใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารดาวเทียมเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญในการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพหรือขีดความสามารถสูงในการประกอบกิจกรรมการตรวจหาข้อมูลบนพื้นโลกจากดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรจะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำทางด้าน การสำรวจทรัพยากรด้วยดาวเทียมในภูมิภาคเอเชียทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศประกอบกับเป็นการยกระดับประเทศ ให้มีระดับการพัฒนาทัดเทียมกับอารยประเทศ